

Udkast

**Forslag
til**

lov om ophævelse af lov for Grønland om børns retsstilling og om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning for Grønland, forældreansvarsloven og retsplejelov for Grønland

(Ændringer som følge af ikraftsættelse for Grønland af børneloven og lov om børns forsørgelse m.v.)

Social- og Ældreministeriet

§ 1

Lov for Grønland om børns retsstilling, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 30. juni 2015, ophæves.

§ 2

I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, som sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning nr. 307 af 14. maj 1993, som ændret ved kongelig anordning nr. 321 af 26. april 1996, kongelig anordning nr. 197 af 7. marts 2016, kongelig anordning nr. 679 af 6. juni 2016, kongelig anordning nr. YY af YY¹ og lov nr. XX af XX², foretages følgende ændringer:

1. I § 34, stk. 2, 1. pkt., udgår », 42«.
2. I § 34, stk. 2, 2. pkt., udgår », og § 42, stk. 2«.
3. §§ 42 og 45 ophæves.

§ 3

I forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1768 af 30. november 2020, foretages følgende ændring:

1. I § 49 indsættes som *stk. 2*:
»Stk. 2. De dele af §§ 6 og 7, som ikke i medfør af stk. 1 er sat i kraft for Grønland, kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.«

Justitsministeriet

§ 4

¹ Udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ægtefælleskifte m.v., forelagt for Inatsisartut på forårssamlingen 2022 som punkt 131.

² Forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland, lov for Grønland om børns retsstilling, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning for Grønland og lov om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger (Ændringer som følge af modernisering af arve- og skiftelovgivningen i Grønland), forelagt for Inatsisartut på forårssamlingen 2022 som punkt 158.

I retsplejelov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1581 af 13. december 2016, som ændret senest ved lov nr. 572 af 10. maj 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 1, 1. pkt., og § 55 ændres »faderskabssager« til: »sager om faderskab og medmoderskab«.
2. I § 20, stk. 4, nr. 1, og § 54, nr. 5, ændres »Faderskabssager« til: »Sager om faderskab og medmoderskab«.
3. Kapitel 26 affattes således:

»Kapitel 26
Sager om faderskab og medmoderskab

§ 272. Reglerne i dette kapitel anvendes for sager om faderskab og medmoderskab til børn, herunder spørgsmål om genoptagelse af sådanne sager.

§ 273. Sag om faderskab eller medmoderskab kan indbringes for en kredsret i Grønland i følgende situationer, jf. dog stk. 3:

- 1) Den, der har født barnet, eller barnet har bopæl i Grønland.
- 2) En person, som efter § 274, stk. 1, nr. 3, er part i sagen, har bopæl eller ophold i Grønland, eller personens dødsbo behandles eller har været behandlet i Grønland.
- 3) Faderskabet eller medmoderskabet er i Grønland registreret efter børnelovens kapitel 1 eller 1 a, anerkendt efter børnelovens §§ 14 eller 19 eller fastslået ved dom.

Stk. 2. Sag efter anmodning fra en person, som efter børnelovens § 6 eller § 6 a har ret til at få prøvet, om den pågældende er barnets far eller medmor, kan dog kun indbringes for en kredsret i Grønland, hvis den, der har født barnet, og barnet har bopæl i Grønland, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og 2 kan fraviges ved overenskomst med fremmed stat.

§ 273 a. Rigsombudsmanden indbringer sagen, jf. § 272, for den kredsret, hvor den, der har født barnet, har hjemting. Har den pågældende ikke hjemting i Grønland, indbringes sagen for kredsretten på det sted, hvor den, der efter § 274, stk. 1, nr. 3, er part i sagen, har hjemting. Er der flere parter, bestemmer Rigsombudsmanden, hvilken kredsret sagen skal indbringes for. Har ingen af parterne hjemting i Grønland, bestemmer Rigsombudsmanden, hvilken kredsret sagen skal indbringes for.

Stk. 2. Den kredsret, som en sag er indbragt for, kan henvise sagen til behandling ved en anden kredsret, hvis det er mest hensigtsmæssigt, at sagen behandles der.

§ 273 b. En sag anses for indbragt for kredsretten, når retten har modtaget den fra Rigsombudsmanden.

§ 274. Sagens parter er følgende:

- 1) Barnet eller dets dødsbo.
- 2) Den, der har født barnet, eller vedkommendes dødsbo.
- 3) Den eller de personer eller dødsboer, som retten efter børnelovens § 17 skal inddrage i sagen.

Stk. 2. Er en part under 18 år, optræder værger på partens vegne i sagen. I øvrigt optræder parterne på egen hånd uden hensyn til umyndiggørelse og lavværgemål. Finder kredsretten det påkrævet, at der for en part beskikkes en særlig værger, jf. myndighedslovens §§ 56 og 57, kan denne beskikkes af retten.

§ 274 a. Meddelelse om sagens indbringelse for kredsretten gives ved rettens foranstaltning til parterne. Inddrages en person under sagen som part, gives meddelelse ligeledes til den pågældende.

Stk. 2. Er en part død, gives meddelelsen til dødsboet.

§ 274 b. Kredsretten kan beskikke en rettergangsfuldmægtig for en part, der har behov for det. Kredsretten skal beskikke en rettergangsfuldmægtig for en person, der er inddraget i sagen, når der efter indkaldelse ved offentlig bekendtgørelse, jf. § 137, stk. 1, eller i tilfælde, hvor den opgivne forælder er død, ikke gives møde af den pågældende eller dødsboet.

§ 275. Kredsretten drager omsorg for sagens oplysning.

Stk. 2. Kredsretten træffer selv bestemmelse om afhøring af parter og vidner og om tilvejebringelse af udtalelser fra sagkyndige og andre bevismidler. Retten indkalder selv parter og vidner.

Stk. 3. Politiet yder kredsretten bistand til sagens oplysning, herunder ved eftersøgning af opgivne fader- eller medmodermuligheder.

Stk. 4. Bestemmelserne i denne lov om virkningerne af en parts udeblivelse eller møde uden at rejse indsigelse gælder ikke i sager efter dette kapitel.

Stk. 5. Indkaldelse af parterne til at overvære afhøring af vidner eller andre parter kan undlades, når kredsretten finder parternes møde uden betydning for sagen. Der skal altid gives parterne meddelelse om tid og sted for det retsmøde, i hvilket en sådan afhøring skal foregå, jf. dog stk. 6. I meddelelsen angives, at parten ikke behøver at give møde, medmindre parten selv ønsker det.

Stk. 6. Kredsretten kan undlade at indkalde en part til et retsmøde eller bestemme, at en part skal være udelukket fra at overvære et retsmøde helt eller delvist, hvis hensynet til en anden part eller til sagens oplysning undtagelsesvis gør det påkrævet. Inden sagen afgøres, skal den pågældende gøres bekendt med de fremkomne oplysninger.

Stk. 7. Kredsretten træffer bestemmelse om gennemførelse af retsgenetiske undersøgelser, jf. børnelovens § 18. Bestemmelserne i § 150 finder tilsvarende anvendelse.

§ 276. Den, der har født barnet, har pligt til at møde i kredsretten og afgive forklaring om, hvem der er eller kan være barnets far eller medmor, jf. børnelovens § 16. Reglerne i § 144, stk. 2, nr. 1, og §§ 150-152 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Den eller de personer, som efter § 274, stk. 1, nr. 3, er parter i sagen, har pligt til at møde i kredsretten og afgive forklaring om, hvorvidt de har haft seksuelt forhold til den, der har født barnet, i den periode, hvor vedkommende blev gravid, eller om de i medfør af børnelovens §§ 27, 27 a eller 27 b har samtykket til behandling med assisteret reproduktion eller lignende behandling eller til insemination. Reglerne i § 144, stk. 2, nr. 1, og §§ 150-152 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Der kan tillægges en part rejsegodtgørelse efter reglerne i § 160.

§ 277. Anerkendelser for kredsretten fremlægges til retsbogen.

§ 278. Kredsretten træffer afgørelse uden hensyn til parternes påstande og anbringender.

Stk. 2. Kun kredsretten kan træffe bestemmelse om, at en person ikke længere skal være inddraget som part i sagen.

Stk. 3. Kredsretten hæver sagen i følgende situationer:

- 1) Faderskabet eller medmoderskabet er anerkendt efter børnelovens § 19.
- 2) Ingen af de personer, der efter § 274, stk. 1, nr. 3, er parter i sagen, bliver dømt som far eller medmor.
- 3) Barnet er afgået ved døden, medmindre børnelovens § 7, stk. 2, finder anvendelse.
- 4) Ingen fader- eller medmodermuligheder er oplyst, kan identificeres eller findes.

§ 278 a. Udgifter ved bevisførelse i henhold til § 275 afholdes af statskassen. Kredsretten kan pålægge en part at erstatte disse udgifter helt eller delvis, hvis særlige grunde taler for det.

§ 278 b. Retsmøderne foregår for lukkede døre. Efter ønske fra den, der har født barnet, kan en medarbejder fra kommunen give møde med den pågældende.

Stk. 2. Ved offentlig gengivelse af domme må der ikke ske offentliggørelse af navn, stilling eller bopæl for nogen af de i dommen nævnte personer eller på anden måde offentliggørelse af de pågældendes identitet. Den, der overtræder dette forbud, idømmes foranstaltninger efter kriminalloven.

Stk. 3. Ved forkyndelse af meddelelse om indbringelse af sagen for kredsretten, af tilsigelser efter § 137 og af domme må navnet på den, der har født barnet, og navnet på barnet kun optages i den offentlige bekendtgørelse efter § 137, stk. 1, såfremt kredsretten i særlige tilfælde træffer bestemmelse herom.

Stk. 4. Er barnet bortadopteret, og kender forældrene ikke adoptanternes navne, må adoptanternes, parternes og vidners navne ikke optages i udskrifter af retsbogen eller rettens afgørelser.

§ 278 c. Når faderskabet eller medmoderskabet er fastslået, eller sagen er hævet, sender kredsretten snarest muligt meddelelse til Rigsombudsmanden. Meddelelsen skal være ledsaget af kopi af den til retsbogen fremlagte anerkendelse eller en kopi af dommen, en kopi af retsbogen og kopi af de i sagen fremlagte personlige attester.

Stk. 2. Kredsretten sørger for dommens forkyndelse.

§ 279. Anke sker ved meddelelse til kredsretten. Meddelelse kan ske mundtligt til retsbogen. Kredsretten sender meddelelsen eller i de i 2. pkt. nævnte tilfælde en kopi af retsbogen og sagens akter til Grønlands Landsret.

Stk. 2. Reglerne i dette kapitel finder med de fornødne lempelser anvendelse under anke.

Stk. 3. Uanset ankefrister kan Grønlands Landsret under anken inddrage enhver, der for kredsretten har været inddraget i sagen som part. Opstår der spørgsmål om inddragelse af andre personer, kan sagen hjemvises til fornyet behandling ved kredsretten.«

4. I § 283, stk. 1, ændres "§ 448 c" til: "§ 448 f".

5. I § 283, stk. 2, ændres "§ 448 f" til: "§ 448 g".

6. I § 716, nr. 4, indsættes efter »faderskab«: »og medmoderskab«.

Ikrafttræden m.v.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den [...].

Stk. 2. Kapitel 1 og § 23 a i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 30. juni 2015, og kapitel 26 i retsplejelov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1581 af 13. december 2016, finder uanset §§ 1 og 4 i denne lov anvendelse for børn, der er født før lovens ikrafttræden, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Kapitel 1 i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 30. juni 2015, finder uanset stk. 2 ikke anvendelse, når en sag om faderskab til et barn, der er født før lovens ikrafttræden, efter lovens ikrafttræden søges genoptaget efter børnelovens § 22.

Stk. 4. §§ 21 og 22 i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 30. juni 2015, finder uanset § 1 i denne lov anvendelse, når dødsfaldet er sket før lovens ikrafttræden. § 21, stk. 2, og § 22, stk. 2, i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 30. juni 2015, finder dog kun anvendelse, hvis der inden lovens ikrafttræden er truffet afgørelse om uskiftet bo.

Stk. 5. Kapitel 2 og 3 i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 30. juni 2015, og §§ 42 og 45 lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, som sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning nr. 307 af 14. maj 1993, som ændret ved kongelig anordning nr. 321 af 26. april 1996, kongelig anordning nr. 197 af 7. marts 2016, kongelig anordning nr. 679 af 6. juni 2016, kongelig anordning nr. YY af YY og lov nr. XX af XX, finder uanset §§ 1 og 2 i denne lov anvendelse for ansøgninger om fastsættelse eller ændring af børnebidrag, der er indgivet før lovens ikrafttræden.

Stk. 6. Kapitel 2 og 3 i lov for Grønland om børns retsstilling, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 30. juni 2015, finder uanset § 1 i denne lov endvidere anvendelse for sager om børnebidrag, hvor en mand er anset som bidragspligtig efter § 6, stk. 2, i lov nr. 197 af 16. juni 1962 for Grønland om børns retsstilling, og hvor ansøgning om ændring af børnebidrag indgives efter ikrafttrædelsen af denne lov. Sådanne ansøgninger behandles af Rigsombudsmanden i Grønland.

§ 6

§ 3 gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Som et led i ajourføringen den familieretlige lovgivning for Grønland vil børneloven og lov om børns forsørgelse blive sat i kraft for Grønland ved kongelige anordninger. Ikraftsættelsen af børneloven vil også omfatte lovens bestemmelser om medmoderskab således, at to kvinder sammen kan blive forældre til et barn.

Dette lovforslag indeholder de lovændringer, der følger af ikraftsættelsen af børneloven og lov om børns forsørgelse. Det drejer sig om ophævelse af den gældende lovgivning om faderskab og børnebidrag i lov for Grønland om børns retsstilling og ændring af reglerne om børnebidrag i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning for Grønland, samt tilpasning af reglerne i retsplejelov for Grønland om behandlingen af sager om faderskab tilpasses til reglerne i børneloven, som den sættes i kraft for Grønland, herunder at retsplejelov for Grønland også indeholder regler om domstolenes behandling af sager om medmoderskab.

[Inatsisartut tilsluttede sig et udkast til lovforslaget på efterårssamlingen 2022.]

2. Lovforslagets hovedindhold

2.1. Ikrafttræden for Grønland af børneloven

2.1.1. Gældende ret

Lov for Grønland om børns retsstilling, jf. lovbekendtgørelse nr. 805 af 30. juni 2015 som ændret ved lov nr. XX af XX³, (børneloven for Grønland) indeholder regler om faderskab (kapitel 1), børnebidrag m.v. (kapitel 2 og 3) og børns arveretlige stilling (§§ 21 og 22 i kapitel 4). Lovens kapitel 4 indeholder endvidere bemyndigelses-, ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

2.1.1.1. Faderskab

§§ 1-5 i børneloven for Grønland indeholder regler om faderskabet til børn, der er født i ægteskab. For disse børn, kaldet ægtebørn, er det udgangspunktet, at morens ægtefælle anses som far til barnet ("pater est-reglen"). Moren, faren og barnet har dog mulighed for at anfægte faderskabet ved anlæggelse af retssag herom.

§§ 6-12 i børneloven for Grønland indeholder regler om faderskabet til børn, der er født uden for ægteskab. Efter §§ 7-9 skal faderskabet til disse børn søges fastslået, og barnets mor skal rejse faderskabssag straks efter fødslen ved henvendelse til politiet. Samtidig skal enhver, der som læge eller jordemoder har gjort tjeneste ved fødslen af et barn uden for ægteskab, snarest indgive anmeldelse om denne til politiet. Har ingen bistået ved fødslen, påhviler det moren at anmelde fødslen. Disse faderskabssager behandles indledningsvist af politiet.

Efter lovens § 10, stk. 1, påhviler det moren til et barn uden for ægteskab at oplyse, hvem der er eller kan være far til barnet. Efter bestemmelsens stk. 2 kan Rigsombudsmanden fritage moren for denne oplysningspligt, medmindre det må anses for stridende mod barnets tarv, at faderskabet ikke oplyses.

Efter lovens § 11, stk. 1, kan en mand anerkende faderskabet til et barn enten skriftligt på et møde hos politiet eller mundtligt ved et møde hos kredsdommeren.

³ Forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland, lov for Grønland om børns retsstilling, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning for Grønland og lov om ikrafttræden for Grønland af lov om ægteskabets retsvirkninger (Ændringer som følge af modernisering af arve- og skiftelovgivningen i Grønland), fremsendt til Departementet for Børn, Unge og Familier med henblik forelæggelse for Inatsisartut på forårssamlingen 2022.

Anerkendes faderskabet ikke, indbringer politiet sagen for kredsretten, der behandler sagen efter reglerne i kapitel 26 i retsplejelov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1581 af 13. december 2016, som ændret senest ved lov nr. 1056 af 30. juni 2020. Om disse regler henvises til pkt. 2.2.

Det fremgår af § 6 i børneloven for Grønland, at som far til et barn uden for ægteskab anses den, der har haft samleje med moren inden for avlingstiden, medmindre der foreligger omstændigheder, som gør det tvivlsomt, om han er far til barnet.

Rejser der ikke faderskabssag, kan moren, barnet eller dets værge eller det offentlige efter lovens § 12 rejse faderskabssag.

Børneloven for Grønland indeholder ikke regler om medmoderskab. Hvis to kvinder, f.eks. et ægtepar, ønsker at få et barn sammen, indeholder loven ikke mulighed for, at den kvinde, der ikke har født barnet, kan blive retlig forælder til barnet. Denne kvinde vil i stedet kunne blive retlig forælder til barnet gennem reglerne om stedbarnsadoption i anordning nr. 410 af 21. april 2010 om ikrafttræden for Grønland af forskellige love om ændring af adoptionsloven, som ændret ved anordning nr. 188 af 9. februar 2021.

2.1.1.2. Børns forsørgelse

Efter § 13, stk. 1 og 2, i børneloven for Grønland er forældrene hver for sig forpligtet til at forsørge barnet. Barnet skal forsørges, opdrages og uddannes under hensyn til forældrenes livsvilkår og barnets tarv. Opfylder en af forældrene ikke forsørgelsespligten over for barnet, kan det pålægges denne forælder at udrede bidrag til barnets underhold.

Om fremgangsmåden ved fastsættelse af bidrag til ægtebarn gælder efter lovens § 13, stk. 3, reglerne i §§ 70, 71 og 77 a i lov nr. 152 af 11. maj 1954 for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning. Efter disse bestemmelser tilkommer det både domstolene og "overøvrigheden" at behandle bidragssagerne. Ønskes bidrag til et barn uden for ægteskab fastsat i forbindelse med faderskabssag, afgøres spørgsmålet herom samtidig af retten. I andre tilfælde fremsættes begæring over for retten på det sted, hvor den bidragsberettigede bor.

Efter § 14, stk. 1, i børneloven for Grønland fastsættes bidraget under hensyn til barnets tarv og forældrenes økonomiske kår. Er begge forældre ubemidlede, fastsættes bidraget i almindelighed til det for barnets opholdssted til enhver tid gældende normalbidrag.

Efter bestemmelsens stk. 2 ophører bidragspligten som udgangspunkt ved barnets fyldte 18. år, og det følger af bestemmelsens stk. 3, at bidrag til undervisning eller uddannelse kan pålægges indtil barnets fyldte 24. år.

Efter lovens § 15 kan særligt bidrag pålægges i anledning af omkostninger ved barnets dåb, konfirmation, sygdom og begravelse eller i anden særlig anledning. Bidraget kan kun fastsættes, såfremt begæring fremsættes inden 3 måneder efter udgiftens afholdelse, medmindre der godtgøres at foreligge rimelig grund for overskridelse af fristen.

Efter lovens § 16 kan bidrag til enhver tid ændres, når der fremkommer grundet begæring herom. Bidrag, der er forfaldet før begæringens fremsættelse, kan dog kun ændres, når ganske særlige omstændigheder foreligger. Endvidere kan bidrag kun, når særlige grunde taler derfor, pålægges for en tid, der ligger mere end et år forud for begæringens fremsættelse.

Om aftaler om underholdsbidrag til ægtebarn gælder efter lovens § 17, stk. 1, bestemmelserne i § 71 i lov nr. 152 af 11. maj 1954 for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning. Efter bestemmelsen i § 71 kan aftale om børnebidrag ændres, når børnenes tarv tilsiger det. En aftale kan endvidere ændres, når forholdene væsentligt har forandret sig, og omstændighederne i øvrigt taler herfor. Aftaler om underholdsbidrag til et barn uden for ægteskab er efter § 17, stk. 2, i børneloven for Grønland kun gyldige, når de er godkendt af kredsdommeren. En sådan godkendelse skal ikke være til hinder for, at der senere

træffes anden afgørelse, når forholdene væsentligt har forandret sig. Godkendelse af aftaler om afgørelse af underholdspligt ved betaling af et beløb én gang for alle kan efter bestemmelsens stk. 4 meddeles af landsdommeren.

Det følger af § 18 i børneloven for Grønland, at børnebidrag tilkommer barnet. Retten til at kræve bidrag fastsat og til at indkræve bidrag har den, der afholder udgifterne ved barnets forsørgelse.

Efter lovens § 20 kan det pålægges faren eller den bidragspligtige at udrede bidrag til udgifterne ved fødslen og morens underhold omkring fødslen.

Efter lovens § 6, stk. 2, kunne en mand anses som bidragspligtig over for et barn, selvom betingelserne i lovens § 6, stk. 1, for at anse ham som far til barnet ikke var opfyldt. Dom til bidragspligt medførte alene pligt til at betale børnebidrag. I relation til mænd, der alene er blevet anset som bidragspligtige, fremgår det af lovens § 19, at bidraget er det til enhver tid gældende normalbidrag. Hvis flere kan anses som bidragspligtige, påhviler bidragspligt hver af dem fuldt ud. Herudover finder reglerne i lovens § 14, stk. 2 og 4, § 16, § 17, stk. 2-4, og § 18, stk. 2, tilsvarende anvendelse. Hvis flere er blevet anset som bidragspligtige, indbetales bidragene til kommunekassen. Det indkomne udbetales til den bidragsberettigede, dog ikke ud over beløb svarende til ét bidrag. § 6, stk. 2, i lov for Grønland om børns retsstilling blev ophævet pr. 1. juni 2014, jf. lov nr. 483 af 21. maj 2014 om ændring af lov for Grønland om børns retsstilling og arvelov for Grønland (Fastslåelse af faderskab til børn født uden for ægteskab før ikrafttræden af lov for Grønland om børns retsstilling m.v.), men bestemmelserne om bidragspligtiges betaling af børnebidrag er ikke blevet ophævet.

Efter § 279 i retsplejelov for Grønland fastsættes bidrag til et barn af retten, når det sker i forbindelse med dom til separation eller skilsmisse eller i forbindelse med bestemmelse om, hvem der skal have forældremyndigheden over børnene ved ophævelse af samlivet. I andre tilfælde fastsættes bidrag til et barn af kredsdommeren. Kredsdommeren kan til enhver tid ændre et bidrag efter anmodning fra den bidragsberettigede eller den bidragspligtige.

Det følger af § 34, stk. 1, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, som sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning nr. 307 af 14. maj 1993, (ægteskabsanordningen), at separation og skilsmisse gives ved dom eller bevilling. Bevillingen kan efter bestemmelsens stk. 2 kun meddeles, såfremt ægtefællerne er enige om at ønske separation eller skilsmisse ved bevilling og enige om bl.a. børnebidrag. Spørgsmål om størrelsen af børnebidrag kan ægtefællerne henskyde til Rigsombudsmandens afgørelse.

Kompetencen til at afgøre sager om børnebidrag er således delt mellem Rigsombudsmanden og kredsretterne.

2.1.1.3. Børns arveretlige stilling

Da børneloven for Grønland trådte i kraft, var arveretten i Grønland reguleret af arvelov for Grønland, jf. lov nr. 190 af 7. juni 1958, der pr. 1. juli 1964 blev afløst af arvelov for Grønland, jf. lov nr. 154 af 27. maj 1964.

Som supplement til disse arvelove indeholder §§ 21 og 22 i kapitel 4 i børneloven for Grønland bestemmelser om børns arveretlige stilling.

Efter lovens § 21, stk. 1, kan et barn ikke anmelde krav om fremtidige børnebidrag i sine forældres dødsbo, men barnet tager arv efter forældrene. Det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at hvis den efterlevende ægtefælle vælger at sidde i uskiftet bo med førstafdødes barn, kan det pålægges den efterlevende ægtefælle at betale bidrag til barnets underhold.

Efter lovens § 22, stk. 1, 1. pkt., skal boet efter en mand, der er bidragspligtig til et barn, udrede det fornødne til dækning af fremtidige børnebidrag, så vidt boet er solvent. Tilkommer der barnet arv efter den bidragspligtige, følger det af bestemmelsens 2. pkt., at bidragskravet efter 1. pkt. skal fradrages i barnets

arv. Det følger af bestemmelsens 3. pkt., at hvis den afdøde bidragspligtige efterlader sig arveberettiget enke eller afkom, må beløbet efter 1. pkt. ikke overstige, hvad barnet ville have arvet, hvis den afdøde var anset som far til barnet. Efterlader den bidragspligtige sig enke, der hensidder i uskiftet bo, følger det af bestemmelsens stk. 2, at lovens § 21, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse. Efter lovens § 22, stk. 3, har retten, når det kommer til dens kundskab, at der påhviler afdøde bidragspligt, at drage omsorg for, at fordringen gøres gældende.

En bidragspligtig mand, der er omfattet af lovens § 22, er en mand, der ikke kunne anses som far til barnet, men som efter lovens § 6, stk. 2, blev anset som bidragspligtig over for barnet. Dom til bidragspligt medførte ikke arveret. § 6, stk. 2, blev ophævet ved lov nr. 483 af 21. maj 2014 om ændring af lov for Grønland om børns retsstilling og arvelov for Grønland (Fastslåelse af faderskab til børn født uden for ægteskab før ikrafttræden af lov for Grønland om børns retsstilling m.v.).

Det bemærkes, at Inatsisartut på forårssamlingen 2022 tilsluttede sig udkast til anordninger om ikraftsættelse for Grønland af arveloven og dødsboskifteloven. Når disse anordninger træder i kraft, vil der mellem Grønland og Danmark være retsenhed i relation til arve- og dødsboskiftelovgivningen.

2.1.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at børneloven for Grønland ophæves.

I relation til faderskabsreglerne i lovens kapitel 1 skyldes ophævelsen den foreslåede ikraftsættelse for Grønland af børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 7. august 2019, da den indeholder regler om faderskab. I relation til reglerne om børnebidrag i kapitel 2 og 3 i børneloven for Grønland skyldes ophævelsen den foreslåede ikraftsættelse for Grønland af lov om børns forsørgelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 773 af 7. august 2019, (børnebidragsloven), da den indeholder regler om børnebidrag.

Samtidig foreslås det på grund af ikraftsættelsen af børnebidragsloven, at reglerne om børnebidrag i §§ 42 og 45 i ægteskabsanordningen ophæves, at anordningens § 34, stk. 2, ændres, og at § 279 i retsplejelov for Grønland om domstolenes behandling af sager om børnebidrag ophæves.

Der henvises til lovforslagets §§ 1 og 2 og § 4, nr. 3, og bemærkningerne hertil samt til de udkast til ikraftsættelse af børneloven og børnebidragsloven ved kongelig anordninger (herefter henholdsvis børnelovsanordningen og børnebidragsanordningen) med tilhørende resume, der forelægges for Inatsisartut sammen med nærværende lovforslag.

Videre foreslås det, at de arveretlige regler i §§ 21 og 22 i børneloven for Grønland ophæves. Begrundelsen herfor er følgende:

- § 21, stk. 1, om et barns anmeldelse af krav på børnebidrag i sine forældres dødsbo er i overensstemmelse med retsstillingen efter børnebidragsloven sådan, som den foreslås sat i kraft for Grønland, hvorfor der ikke vil være behov for bestemmelsen. Der henvises til § 14, stk. 4, 2. pkt., i børnebidragsanordningen, hvorefter barnets død ikke medfører fritagelse for nogen del af bidraget for den pågældende bidragsperiode.
- § 21, stk. 2, om muligheden for ved uskiftet bo at pålægge den efterlevende ægtefælle at betale bidrag til førstafdødes barn genfindes ikke i arve- og bidragslovgivningen for Danmark. Af hensyn til retsenheden mellem Grønland og Danmark i relation til lovgivningen om arv og børns forsørgelse bør bestemmelsen ikke videreføres.
- Som følge af ophævelsen af muligheden for at pålægge en mand bidragspligt over for et barn er der ikke behov for at videreføre § 22 i børneloven for Grønland.

Der henvises til lovforslagets § 1 og bemærkningerne hertil.

I relation til alle tre regelsæt henvises endvidere til overgangsbestemmelserne i lovforslagets § 5 og bemærkningerne hertil.

Det bemærkes, at i forhold til reglerne om faderskab i børneloven for Grønland vil børnelovsanordningen navnlig indebære de fire ændringer, der beskrives i det følgende:

For det første vil faderskab blive registreret på grundlag af forældrenes ægteskab. Er forældrene ugifte, registreres faderskab på grundlag af en skriftlig erklæring fra forældrene om sammen at ville varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Registreringen foretages af den kirkebogsførende præst i forbindelse med registreringen af barnets fødsel.

For det andet vil Rigsombudsmanden blive tillagt kompetence til at behandle alle faderskabssager, herunder foranstalte retsgenetiske undersøgelser. Dette vil dog ikke gælde sager om registrering af faderskab, der vil blive behandlet af den kirkebogsførende præst, samt sager, der indeholder en tvist om faderskab, og som fortsat vil skulle afgøres af domstolene. Det vil kun være Rigsombudsmanden, der kan indbringe en faderskabssag for retten.

For det tredje vil reglerne om genoptagelse af faderskabssager blive ens, uanset om barnet er født i eller uden for ægteskab. Fristen for at anmode om genoptagelse af en faderskabssag fastsættes til tre år fra barnets fødsel, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Ved beslutning om, hvorvidt faderskabssag kan genoptages, lægges der bl.a. vægt på, om forældrene har behandlet barnet som deres fælles barn.

For det fjerde vil der blive indført regler om medmoderskab, hvorved to kvinder kan aftale at få et barn sammen således, at den ikke-fødende kvinde bliver medmor til barnet. Medmoderskab vil have samme retsvirkninger som faderskab.

Videre bemærkes, at i forhold til reglerne om børnebidrag i børneloven for Grønland og ægteskabsanordningen vil børnebidragsanordningen navnlig indebære, at børnebidrag vil blive fastsat under hensyn til barnets bedste og ikke under hensyn til forældrenes økonomiske kår, at aftaler om betaling af børnebidrag ikke længere vil skulle godkendes, men en aftale vil kunne tilsidesættes, hvis aftalen skønnes åbenbart ubillig, forholdene væsentligt har forandret sig, eller aftalen strider mod barnets bedste, og at sager om børnebidrag fremover alene vil blive behandlet af Rigsombudsmanden.

2.2. Reglerne om behandlingen af faderskabssager i retsplejeloven for Grønland

2.2.1. Gældende ret

Retsplejelov for Grønland indeholder i kapitel 26 bestemmelser om domstolenes behandling af sager om faderskab og om fastsættelse af børnebidrag.

Efter lovens § 272 kan en faderskabssag anlægges her i riget i følgende situationer:

- 1) Sagsøgte har bopæl eller ophold her, eller sagsøgtes dødsbo behandles her eller har været behandlet her.
- 2) Moren eller barnet har bopæl her.

Efter bestemmelsens stk. 2 kan dette fraviges ved overenskomst med fremmed stat. Der er imidlertid ikke indgået en sådan overenskomst.

Efter lovens § 273, stk. 1, anlægges sagen ved morens hjemting. Har moren ikke hjemting her i riget, anlægges sagen efter bestemmelsens stk. 2 ved sagsøgtes hjemting. Kan intet andet værneting påvises, anlægges sagen efter bestemmelsens stk. 3 ved barnets hjemting eller efter justitsministerens bestemmelse ved en anden ret. Såfremt en af parterne forlader retskredsen, før nogen af parterne har afgivet forklaring, kan sagen efter bestemmelsens stk. 4 henvises til videre behandling ved den ret, der da ville være rette værneting. I øvrigt kan dommeren ved Retten i Grønland henvise sagen til behandling ved en anden ret, hvis dette må antages at forenkle eller fremskynde sagens behandling.

Anerkendelse af faderskab kan efter lovens § 274 ske enten i en skriftlig erklæring, som skal være afgivet ved personligt møde for politiet eller mundtligt ved personligt møde for kredsdommeren. I begge tilfælde

noterer kredsdommeren anerkendelsen i retsbogen. I andre tilfælde behandles sagen som almindelig retssag.

Kredsdommeren udarbejder efter § 275 stævning i sagen, fastlægger tid og sted for retsmødet og sørger for, at stævningen forkyndes for den eller de mulige fædre til barnet. Stævning kan undlades, når den pågældende møder i retten efter indkaldelse fra denne. Hvis der er særlig anledning til det, kan retten beskikke en rettergangsfuldmægtig for moren eller sagsøgte.

Parter og vidner har efter lovens § 276 pligt til at møde og udtale sig om alle punkter af betydning for sagen. Reglerne om tvangsmidler over for vidner finder tilsvarende anvendelse. Endvidere har parterne pligt til at underkaste sig de undersøgelser, som efter rettens skøn er af betydning for sagens oplysning.

Efter lovens § 277 foregår retsmøder i faderskabssager for lukkede døre.

Den ret, der sidst har afsagt dom i sagen, kan efter lovens § 278 genoptage sagen til fornyet behandling, hvis en af parterne sandsynliggør, at dommen bygger på urigtige forudsætninger, og at nye oplysninger vil føre til en ændret afgørelse. Denne regel finder tilsvarende anvendelse på den, som har anerkendt faderskabet. Anmodning om genoptagelse må af faren eller en bidragspligtig fremsættes for retten senest 1 år efter, at han er blevet bekendt med de omstændigheder, som anmodningen støttes på, og senest 5 år efter barnets fødsel. Anke af en ellers upåankelig afgørelse eller genoptagelse efter udløbet af de førnævnte frister kan tillades af landsdommeren ved Grønlands Landsret, når særlige omstændigheder taler for det, og det må antages, at en fornyet behandling af sagen ikke vil medføre væsentlige ulemper for barnet.

2.2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Ved ikraftsættelsen for Grønland af børneloven bør reglerne om domstolenes behandling af sager om faderskab og medmoderskab i kapitel 26 i retsplejelov for Grønland udformes som reglerne i kapitel 42 a om domstolenes behandling af sager om faderskab og medmoderskab i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelser nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, dog med de ændringer som de grønlandske forhold tilsiger.

På den baggrund foreslås det, at kapitel 26 i retsplejelov for Grønland udformes i overensstemmelse med kapitel 42 a i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og at retsplejelov for Grønland i øvrigt ændres som følge af, at domstolene i Grønland også vil skulle behandle sager om medmoderskab.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 4, nr. 1-3 og 6, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vil sammen med børnelovsordeningen og børnebidragsordeningen betyde, at en række faderskabs- og børnebidragsager overføres fra domstolene i Grønland til Rigsombudsmanden. Det vil betyde [De økonomiske konsekvenser for danske myndigheder er under afklaring].

Ikraftsættelsen af børneloven vil derudover betyde, at registrering af faderskab og medmoderskab foretages af den kirkebogsførende præst i forbindelse med registreringen af barnets fødsel. Det er dog vurderingen, at ikraftsættelsen ikke vil have økonomiske konsekvenser over bagatelgrænsen for grønlandske myndigheder.

Da lovforslaget og de tilknyttede anordninger alene indeholder justeringer af allerede eksisterende ordninger, vil det ikke have implementeringskonsekvenser af betydning for domstolene, og ikraftsættelsen af børnebidragsloven vil heller ikke have implementeringskonsekvenser af betydning for Rigsombudsmanden. Derimod vil ikraftsættelsen af børneloven have implementeringskonsekvenser for Rigsombudsmanden og de kirkebogsførende præster.

I relation til principperne for digitaliseringsklar lovgivning vil lovforslaget opfylde princippet om klare og enkle regler, men lovforslaget opfylder ikke princippet om automatisk sagsbehandling. Dette skyldes, at det er nødvendigt, at domstolene behandler hver sag individuelt, hvilket indebærer faglige skøn, hvorfor der ikke kan sagsbehandles efter objektive kriterier. De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning er ikke relevante for lovforslaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
Lovforslaget vil ikke have konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne
Lovforslaget vil ikke have administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser
Lovforslaget vil ikke have klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
Lovforslaget vil ikke have miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten
Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 5. april 2022 til den 6. maj 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Amnesty International, Ankestyrelsen, Avannaata Kommunua, Barnets Tarv Nu, Bispekontoret i Grønland, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børnetalsmanden for Grønland (MIO), Børns Vilkår, Dansk Kvindesamfund, Danske Advokater, Danske Arveretsadvokater, Danske Familieadvokater, Den Danske Dommerforening, Det Grønlandske Hus København, Det Grønlandske Hus Odense, Det Grønlandske Hus Aalborg, Det Grønlandske Hus Århus, Digitaliseringsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandforening, Domstolsstyrelsen, DJØF Advokat, Familieretshuset, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre, Grønlands Landsret, Grønlands Politiforening, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, Kommune Kujalleq, Kommune Qeqertalik, Kommuneqarfik Sermersooq, Kredsdommerforeningen, Kvinderådet, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landsforeningen Børn og Samvær, LGBT+ Danmark, LGBT komiteen, Ligestillingsrådet i Grønland, Mødrehjælpen, Nunatsinni Advokatit (Grønlandske Advokater), Politimesteren i Grønland, Qeqqata Kommunua, Red Barnet, Retspolitisk Forening, Retten i Grønland, Rigsombudsmanden i Grønland, Socialministeriet (Færøerne), Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Unge og Familier (Grønland), Aalborg Universitet (Juridisk Institut) og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Udkastet har været drøftet med Departementet for Børn, Unge og Familier samt Sundhed og Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (Hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (Hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	[Under afklaring]
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med principperne for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Børneloven for Grønland indeholder regler om faderskab (kapitel 1), børnebidrag m.v. (kapitel 2 og 3) og børns arveretlige stilling (kapitel 4). Lovens kapitel 4 indeholder endvidere bemyndigelses-, ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Det foreslås, at *lov for Grønland om børns retsstilling* ophæves.

Begrundelsen for forslaget er, at med den foreslåede ikraftsættelse for Grønland af børneloven vil det blive nødvendigt at ophæve kapitel 1 i børneloven for Grønland, og med den foreslåede ikraftsættelse for Grønland af børnebidragsloven vil det blive nødvendigt at ophæve kapitel 2 og 3 i børneloven for Grønland.

Begrundelsen for at ophæve §§ 21 og 22 i kapitel 4 i børneloven for Grønland er for det første, at § 21, stk. 1, om et barns anmeldelse af krav på børnebidrag i sine forældres dødsbo vil være i overensstemmelse med den retsstilling, som barnet vil have efter børnebidragsanordningen, hvorfor der ikke vil være behov for bestemmelsen. Der henvises til § 14, stk. 4, 2. pkt., i børnebidragsloven, hvorefter barnets død ikke medfører fritagelse for nogen del af bidraget for den pågældende bidragsperiode. For det andet er begrundelsen, at § 21, stk. 2, om muligheden for ved uskiftet bo at pålægge den efterlevende ægtefælle at betale bidrag til førstafdødes barn ikke genfindes i arve- og bidragslovgivningen for Danmark, hvorfor bestemmelsen af hensyn til retsenheden mellem Grønland og Danmark i relation til lovgivningen om arv og børns forsørgelse ikke bør videreføres. For det tredje er begrundelsen, at som følge af ophævelsen af muligheden for at pålægge en mand bidragspligt over for et barn er der ikke behov for at videreføre § 22 i børneloven for Grønland.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1, samt i de foreslåede overgangsbestemmelser i § 5 og bemærkningerne hertil.

Til § 2

Til nr. 1 og 2

Det følger af § 34, stk. 1, i ægteskabsanordningen, at separation og skilsmisse gives ved dom eller bevilling. Bevillingen kan efter bestemmelsens stk. 2 kun meddeles, såfremt ægtefællerne er enige om at ønske separation eller skilsmisse ved bevilling og enige om bl.a. det i § 42 nævnte vilkår om børnebidrag.

Spørgsmål om størrelsen af børnebidrag kan ægtefællerne henskyde til Rigsombudsmandens afgørelse, jf. anordningens § 42, stk. 2.

Det fremgår af anordningens § 42, stk. 1, at der i forbindelse med separation eller skilsmisse træffes bestemmelse om, hvorledes forældrenes pligt til at underholde deres børn skal fordeles imellem dem. Indgår ægtefællerne ikke selv aftale herom, træffes afgørelsen af kredsretten, jf. dog anordningens § 34, stk. 2. Ægtefællerne kan dog henskyde spørgsmålet til kredsdommerens senere afgørelse. Det følger af anordningens § 42, stk. 2, at afgørelser efter bestemmelsens stk. 1 træffes under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, herunder deres erhvervsevne og øvrige livsforhold.

Det foreslås, at henvisningen i § 34, stk. 2, 1. pkt., i ægteskabsanordningen til anordningens § 42 udgår, og at henvisningen i anordningens § 34, stk. 2, 2. pkt., til anordningens § 42, stk. 2, ligeledes udgår.

De foreslåede ændringer vil betyde, at det ikke længere i separations- og skilsmissesager i Grønland vil være et vilkår for separation og skilsmisse, at der tages stilling til børnebidrag.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede ophævelse af § 42 i ægteskabsanordningen, jf. lovforslagets § 2, nr. 3. Med hensyn til afskaffelsen af vilkåret om stillingtagen til børnebidrag ved separation og skilsmisse bemærkes, at dette også er retsstillingen i Danmark.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 3

Det fremgår af § 42, stk. 1, i ægteskabsanordningen, at der i forbindelse med separation eller skilsmisse træffes bestemmelse om, hvorledes forældrenes pligt til at underholde deres børn skal fordeles imellem dem. Indgår ægtefællerne ikke selv aftale herom, træffes afgørelsen af kredsretten, jf. dog anordningens § 34, stk. 2. Ægtefællerne kan dog henskyde spørgsmålet til kredsdommerens senere afgørelse. Det følger af anordningens § 42, stk. 2, at afgørelser efter bestemmelsens stk. 1 træffes under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, herunder deres erhvervsevne og øvrige livsforhold.

Efter anordningens § 45 kan afgørelse om børnebidrag ændres af den myndighed, der har truffet afgørelsen, når der fremkommer begæring herom. Aftale om børnebidrag kan ændres ved dom, såfremt aftalen skønnes åbenbart ubillig, når forholdene væsentligt har forandret sig, eller aftalen strider mod børnenes tarv.

Det foreslås, at §§ 42 og 45 i ægteskabsanordningen ophæves.

Forslaget vil betyde, at ægteskabsanordningen ikke længere vil indeholde bestemmelser om behandlingen af sager om børnebidrag.

Begrundelsen for forslaget er, at børnebidragsloven, som den foreslås sat i kraft for Grønland, vil indeholde en komplet regulering af fastsættelse og ændring af børnebidrag, hvorfor de to omhandlede bestemmelser ikke kan opretholdes.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1, og bemærkningerne hertil.

Til § 3

Til nr. 1

Forældreansvarsloven, jf. lov nr. 499 af 6. juni 2007, blev i medfør af lovens § 49 sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 680 af 6. juni 2016. Efter § 49 i forældreansvarsloven gælder loven ikke for Grønland, men den kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Ved ikraftsættelsen af forældreansvarsloven blev to bestemmelser om forældremyndighed ikke sat i kraft for Grønland. Det drejer sig for det første om § 6, stk. 2, nr. 2, hvoraf det følger, at når ægtefællerne er separeret ved barnets fødsel, har moren forældremyndigheden alene, medmindre bl.a. forældrene har afgivet erklæring efter lovens § 7, stk. 1, nr. 1, jf. dog § 7, stk. 2. For det andet drejer det sig om lovens § 7, stk. 2, hvorefter ugifte forældres erklæring efter bestemmelsens stk. 1, nr. 1, om sammen at ville varetage omsorgen og ansvaret for barnet ikke medfører fælles forældremyndighed, hvis erklæringen er afgivet, uden at betingelserne i § 448 g i retsplejeloven for her i landet at behandle spørgsmålet om forældremyndighed er opfyldt.

Efter § 7, stk. 1, nr. 1, i forældreansvarsloven har forældre, der ikke er gift med hinanden, fælles forældremyndighed, hvis de bl.a. efter §§ 2 og 3 b i børneloven har afgivet erklæring om, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Det følger af §§ 2 og 3 b i børneloven, at når et barn fødes af en ugift kvinde, anses en mand eller en kvinde som far eller medmor til barnet, hvis manden eller kvinden sammen med moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet.

Det foreslås, at der i forældreansvarsloven som *§ 49, stk. 2*, indsættes en bestemmelse, hvorefter de dele af §§ 6 og 7, som ikke i medfør af stk. 1 er sat i kraft for Grønland, ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvis i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Forslaget vil betyde, at § 6, stk. 2, nr. 2, og § 7, stk. 2, i forældreansvarsloven vil kunne sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Begrundelsen for forslaget er, at ikraftsættelse af § 6, stk. 2, nr. 2, og § 7, stk. 2, i forældreansvarsloven er nødvendig for ikraftsættelsen for Grønland af børneloven, og at de to bestemmelser ikke kan sættes i kraft for Grønland, fordi hjemlen til at sætte dem i kraft er udnyttet, og fordi en hjemmel til at sætte en dansk lov i kraft for Grønland ved kongelig anordning kun kan benyttes én gang. Der er derfor behov for en ny hjemmel til at sætte de to bestemmelser i kraft for Grønland.

Til § 4

Til nr. 1 og 2

Efter § 9, stk. 1, 1. pkt., i retsplejelov for Grønland kan retssekretærer ved kredsretterne og Retten i Grønland bl.a. bemyndiges til at udføre faderskabssager. Efter lovens § 20, stk. 1, kan midlertidig beskikkelse som hjælpedommer meddeles af dommeren ved Retten i Grønland, og efter bestemmelsens stk. 4, nr. 1, kan hjælpedommere bl.a. meddeles beskikkelse til at behandle faderskabssager.

Det følger af lovens § 54, nr. 5, at under domstolene i Grønland hører bl.a. faderskabssager, og efter lovens § 55 er kredsretterne bl.a. 1. instans for faderskabssager, jf. lovens § 54, nr. 5.

Det foreslås, at i *§ 9, stk. 1, 1. pkt., § 20, stk. 4, nr. 1, § 54, nr. 5, og § 55* i retsplejelov for Grønland ændres faderskabssager til sager om faderskab og medmoderskab.

Forslaget vil betyde, at de nævnte bestemmelser også vil omfatte sager om medmoderskab.

Forslaget er en følge af, at domstolene i Grønland med børnelovsanordningen også vil skulle behandle sager om medmoderskab.

Til nr. 3

Retsplejelov for Grønland indeholder i kapitel 26 bestemmelser om domstolenes behandling af sager om faderskab. For en samlet beskrivelse af indholdet af kapitel 26 henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Som følge af den foreslåede ikraftsættelse for Grønland af børneloven, jf. pkt. 2.1, bør kapitel 26 i retsplejelov for Grønland ændres således, at kapitlet indeholder regler om domstolenes behandling af sager om faderskab og medmoderskab. Disse regler bør udformes i overensstemmelse med reglerne om domstolenes behandling af sager om faderskab og medmoderskab i kapitel 42 a i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, dog med de ændringer som de grønlandske forhold tilsiger. Der henvises til de foreslåede bestemmelser i §§ 272-279 og nedenstående bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Som følge af børneloven, jf. lov nr. 460 af 7. juni 2001, blev kapitel 42 a i den danske retsplejelov nyaffattet ved lov nr. 461 af 7. juni 2001 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ændringer som følge af børneloven m.v.). Ved følgende love er der foretaget ændringer af kapitel 42 a i retsplejeloven:

- Lov nr. 652 af 12. juni 2013 om ændring af børneloven, lov om adoption, retsplejeloven og forskellige andre love (Medmoderskab m.v.).
- Lov nr. 1313 af 27. november 2013 om ændring af lov om kunstig befrugtning i forbindelse med behandling, diagnostik og forskning m.v., vævsloven, børneloven, lov om børns forsørgelse og retsplejeloven (Assisteret reproduktion som terminologi, dispensationsmulighed vedrørende opbevaringstid for æg, samtykke til behandling samt udvidelse af kredsen af ansvarlige for indberetning af alvorlige uønskede hændelser og bivirkninger i form af genetisk sygdom m.v.).
- Lov nr. 227 af 15. februar 2022 om ændring af børneloven, navneloven og forskellige andre love (Smidiggørelse af registrering af medmoderskab, fastsættelse af transpersoners forældreskab og navneændring for transpersoner m.v.).

Kapitel 42 a i den danske retsplejelov er også blevet ændret ved lov nr. 1711 af 27. december 2018 om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skærpet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven). Disse ændringer var en følge af etableringen af Familieretshuset, og da reglerne herom ikke foreslås sat i kraft for Grønland på nuværende tidspunkt, er der ikke grundlag for at tage hensyn til disse lovændringer ved nyaffattelsen af kapitel 26 i retsplejelov for Grønland.

Det bemærkes, at § 275, stk. 1, i retsplejelov for Grønland om udarbejdelse af stævning ikke foreslås videreført. Begrundelsen for det forslag er, at sag om faderskab og medmoderskab efter § 15 i børnelovsordeningen alene vil kunne indbringes for retten af Rigsombudsmanden. Det fremgår af bemærkningerne til kapitel 42 a i retsplejeloven, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 90, at sagen fremsendes uden udfærdigelse af stævning, men med angivelse af begrundelsen for, at sagen indbringes for retten, og vedlagt sagens originale akter.

Endvidere foreslås § 278 i retsplejelov for Grønland om genoptagelse af afgørelser og anerkendelser af faderskab ikke videreført. Begrundelsen for det forslag er, at børnelovsordeningen i kapitel 4 vil indeholde bestemmelser om genoptagelse af faderskab og medmoderskab.

Endelig foreslås § 279 i retsplejelov for Grønland om domstolenes behandling af sager om børnebidrag ikke videreført. Begrundelsen for forslaget er, at kompetencen til at behandle sager om børnebidrag efter børnebidragsordeningen vil blive placeret hos Rigsombudsmanden.

Når der i det følgende henvises til bestemmelserne i kapitel 42 a (§§ 456 a – 456 o) i den danske retsplejelov, henvises der til bestemmelserne, som de var affattet ved lovbekendtgørelser nr. 1284 af 14. november 2018 med de ændringer, der følger af § 6 i lov nr. 227 af 15. februar 2022 om ændring af børneloven, navneloven og forskellige andre love (Smidiggørelse af registrering af medmoderskab, fastsættelse af transpersoners forældreskab og navneændring for transpersoner m.v.). Der er således set bort fra de ændringer af retsplejeloven, der følger af § 15 i lov nr. 1711 af 27. december 2018 om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skærpet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven).

Når der i det følgende henvises til børneloven, henvises der til loven, som den var affattet ved lovbekendtgørelse nr. 1257 af 7 november 2018 med de ændringer, der følger af § 1 i lov nr. 227 af 15. februar 2022 om ændring af børneloven, navneloven og forskellige andre love (Smidiggørelse af registrering af medmoderskab, fastsættelse af transpersoners forældreskab og navneændring for transpersoner m.v.). Der er således set bort fra de ændringer af børneloven, der følger af § 6 i lov nr. 1711 af 27. december 2018 om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skærpet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven).

Henvisningerne til børneloven i de foreslåede bestemmelser i §§ 272-279 i retsplejelov for Grønland er til børneloven, som den foreslås sat i kraft for Grønland.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1 og 2.2.

Til titlen på kapitel 26

Kapitel 26 i retsplejelov for Grønland har følgende titel: "Sager om faderskab og fastsættelse af bidrag til børn".

Det foreslås, at *titlen på kapitel 26* i retsplejelov for Grønland affattes således: "Sager om faderskab og medmoderskab".

Begrundelsen for forslaget er for det første, at den foreslåede titel, der vil svare til titlen på kapitel 42 a i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, vil fastslå, at kapitel 26 vil finde anvendelse for både faderskabssager og medmoderskabssager. Begrundelsen er for det andet, at kompetencen til at behandle sager om børnebidrag efter børnelovsordeningen vil blive placeret hos Rigsombudsmanden således, at domstolene ikke længere vil skulle behandle sager om børnebidrag.

Til § 272

Efter § 456 a i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, anvendes reglerne i lovens kapitel 42 a på sager om faderskab og medmoderskab til børn, herunder spørgsmål om genoptagelse af sådanne sager. Retsplejelov for Grønland indeholder ikke en bestemmelse svarende til § 456 a.

Det foreslås, at der som § 272 i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter reglerne i dette kapitel anvendes for sager om faderskab og medmoderskab til børn, herunder spørgsmål om genoptagelse af sådanne sager. Det bemærkes, at der ved "dette kapitel" menes kapitel 26 i retsplejelov for Grønland.

Den foreslåede bestemmelse, der vil svare til § 456 a i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, vil fastslå, at kapitel 26 vil finde anvendelse for både faderskabssager og medmoderskabssager. Den foreslåede bestemmelse vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til § 456 a og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 273

§ 272 i retsplejelov for Grønland indeholder bestemmelser om den internationale kompetence til at behandle sager om faderskab. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Efter § 456 b, stk. 1, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, kan en sag om faderskab og medmoderskab indbringes for retten her i landet i følgende situationer:

1) Den, der har født barnet, eller barnet har bopæl her.

- 2) En person, som i medfør af lovens § 456 e, stk. 1, nr. 3, er part i sagen, har bopæl eller ophold her, eller personens dødsbo behandles eller har været behandlet her.
- 3) Faderskabet eller medmoderskabet er registreret efter kapitel 1 eller 1 a i børneloven, anerkendt efter §§ 14 eller 19 i børneloven eller fastslået ved dom.

Efter § 456 b, stk. 2, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, kan en sag efter anmodning fra en person, som efter § 6 eller § 6 a i børneloven har ret til at få prøvet, om den pågældende er barnets far eller medmor, dog kun indbringes for retten her i landet, hvis den, der har født barnet, og barnet har bopæl her. Efter § 456 b, stk. 3, kan reglerne i bestemmelsens stk. 1 og 2 fraviges ved overenskomst med fremmed stat.

Efter bemærkningerne til § 456 b, stk. 1, nr. 3, i den danske retsplejelov, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 89, kan en sag om faderskab og medmoderskab behandles i Danmark, hvis faderskabet eller medmoderskabet er registreret i forbindelse med barnets fødsel eller anerkendt i Danmark efter børnelovens regler herom i kapitel 1 eller 1 a eller §§ 14 eller 19, eller hvis faderskabet eller medmoderskabet er fastslået ved en dom afsagt af en dansk domstol. Dette indebærer f.eks., at en mand, der er registreret som far til sin samlevers barn efter § 2 i børneloven, vil kunne rejse faderskabssag inden for seks måneder fra barnets fødsel, jf. § 5 i børneloven, uanset at han, moren og barnet i mellemtiden har forladt Danmark. Tilsvarende vil en sag om genoptagelse af en faderskabssag, der er afgjort i Danmark ved registrering, anerkendelse eller dom, kunne indbringes for retten her i landet, uanset at parterne på tidspunktet for anmodningen om genoptagelse har bopæl i udlandet.

Det følger videre af bemærkningerne til § 456 b, stk. 2, at bestemmelsen regulerer domstolenes internationale kompetence i sager, hvor en mand efter § 6 i børneloven vil udnytte sin ret til at få prøvet, om han er barnets far. I sådanne sager er danske domstole kun kompetente, hvis både barnet og moren har bopæl i Danmark. Bestemmelsen vedrører alene sager, der rejses efter anmodning fra en sådan mand. Den har derfor ikke betydning i tilfælde, hvor der allerede verserer en faderskabssag ved en dansk domstol. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis en udenlandsk mor har oplyst, at en herboende mand er far til hendes barn, og der på dette grundlag er rejst faderskabssag her i landet.

§ 456 b i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, skal læses i sammenhæng med § 15 i børneloven, hvorefter en sag om faderskab og medmoderskab kun kunne indbringes for retten af statsforvaltningen. Børneloven indeholder ikke bestemmelser om international kompetence til at behandle sager om faderskab og medmoderskab, men efter § 20 i bekendtgørelse nr. 1861 af 23. december 2015 om statsforvaltningens behandling af sager om faderskab og medmoderskab kunne statsforvaltningen behandle en sag om faderskab eller medmoderskab, hvis betingelserne herfor i § 456 b var opfyldt. Det var således i praksis forholdene ved sagens indbringelse for statsforvaltningen, der var afgørende for, om sagen kunne behandles i Danmark. Når statsforvaltningen efter disse bestemmelser kunne behandle en sag om faderskab og medmoderskab, og sagen skulle indbringes for retten, fulgte det af § 456 c i den danske retsplejelov, hvilken byret sagen skulle indbringes for. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 273 a i retsplejelov for Grønland.

Med hensyn til § 456 e, stk. 1, nr. 3, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, henvises til bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 274 i retsplejelov for Grønland.

Det bemærkes, at Danmark ikke har indgået en overenskomst omfattet af § 456 b, stk. 3, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022.

Det følger af § 2 i børneloven, at når et barn fødes af en ugift kvinde, anses en mand som far til barnet, hvis han og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet, og at registreringen af faderskabet foretages af personregisterføreren. Videre følger det af lovens § 5, at når faderskab er registreret efter bl.a. lovens § 2, kan sag inden 6 måneder efter barnets fødsel rejses af bl.a. faren.

Efter § 6 i børneloven har en mand, som har haft seksuelt forhold til moren i den periode, hvor hun blev gravid, som udgangspunkt ret til at få prøvet, om han er barnets far. Efter lovens § 6 a kan en mand eller kvinde, som har afgivet samtykke til, at moren blev behandlet med assisteret reproduktion eller blev insemineret, tilsvarende rejse sag om faderskab eller medmoderskab.

§ 272 i retsplejelov for Grønland indeholder bestemmelser, der svarer til § 456 b, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 3, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, men retsplejelov for Grønland indeholder ikke bestemmelser svarende til de øvrige dele af § 456 b.

Det foreslås, at der som § 273, stk. 1, i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter sag om faderskab eller medmoderskab kan indbringes for en kredsret i Grønland i følgende situationer, jf. dog stk. 3:

- 1) Den, der har født barnet, eller barnet har bopæl i Grønland.
- 2) En person, som efter § 274, stk. 1, nr. 3, er part i sagen, har bopæl eller ophold i Grønland, eller personens dødsbo behandles eller har været behandlet i Grønland.
- 3) Faderskabet eller medmoderskabet er i Grønland registreret efter børnelovens kapitel 1 eller 1 a, anerkendt efter børnelovens §§ 14 eller 19 eller fastslået ved dom.

Med § 273, stk. 2, i retsplejelov for Grønland foreslås det, at sag om faderskab og medmoderskab efter anmodning fra en person, som efter § 6 eller § 6 a i børneloven har ret til at få prøvet, om den pågældende er barnets far eller medmor, dog kun kan indbringes for en kredsret i Grønland, hvis den, der har født barnet, og barnet har bopæl i Grønland, jf. dog stk. 3. Endelig foreslås det med stk. 3, at reglerne i stk. 1 og 2 kan fraviges ved overenskomst med fremmed stat.

Den foreslåede bestemmelse vil fastslå de grønlandske domstoles internationale kompetence til at behandle sager om faderskab og medmoderskab. Med hjemmel i § 33 i børnelovsanordningen vil der blive udstedt en bekendtgørelse om Rigsombudsmandens behandling af sager om faderskab og medmoderskab, der vil indeholde en bestemmelse om, at Rigsombudsmanden vil kunne behandle en sag om faderskab eller medmoderskab, hvis betingelserne herfor i § 273 i retsplejelov for Grønland er opfyldt. Dette vil svare til § 20 i bekendtgørelse nr. 1861 af 23. december 2015 om statsforvaltningens behandling af sager om faderskab og medmoderskab.

Det bemærkes, at med børnelovsanordningen vil kapitel 1 og 1 a og §§ 2, 5, 6, 6 a, 14, 15 og 19 i børneloven blive sat i kraft for Grønland uden indholdsmæssige ændringer, og at der i relation til Grønland ikke er indgået en overenskomst omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 273, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse i § 273 i retsplejelov for Grønland vil med enkelte tilpasninger svare til § 456 b i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 273 a

§ 273 i retsplejelov for Grønland indeholder bestemmelser om værnetinget i sager om faderskab. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Efter § 456 c i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, indbringes en sag om faderskab eller medmoderskab for den byret, hvor moren har hjemting. Har moren ikke hjemting her i landet, indbringes sagen efter bestemmelsens stk. 2 for byretten, hvor den person, som i medfør af lovens § 456 e, stk. 1, nr. 3, er part i sagen, har hjemting. Er flere personer i medfør af lovens § 456 e, stk. 1, nr. 3, ved sagens indbringelse for retten parter i sagen, bestemmer justitsministeren, hvilken af de kompetente byretter sagen skal indbringes for. Kan der ikke påvises et værneting efter lovens § 456 c, stk. 1 og 2, bestemmer justitsministeren efter bestemmelsens stk. 3, hvilken byret sagen skal indbringes for. Forlader en af parterne retskredsen, før nogen af dem har afgivet

forklaring, kan sagen efter bestemmelsens stk. 4 henvises til videre behandling ved den byret, der nu er rette værning. Retten kan i øvrigt med samtykke fra præsidenten for vedkommende landsret henvise sagen til behandling ved en anden byret, hvis dette kan antages at forenkle eller fremskynde sagens behandling.

Med hensyn til § 456 e, stk. 1 og 2, i den danske retsplejelov henvises til bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 274 i retsplejelov for Grønland.

§ 273 i retsplejelov for Grønland indeholder bestemmelser, der svarer til § 456 c i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022.

Det foreslås, at der som § 273 a, stk. 1, i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter Rigsombudsmanden indbringer en sag, jf. § 272, for den kredsret, hvor den, der har født barnet, har hjemting. Har den pågældende ikke hjemting i Grønland, indbringes sagen for kredsretten på det sted, hvor den, der efter § 274, stk. 1, nr. 3, er part i sagen, har hjemting. Er der flere parter, bestemmer Rigsombudsmanden, hvilken kredsret sagen skal indbringes for. Har ingen af parterne hjemting i Grønland, bestemmer Rigsombudsmanden, hvilken kredsret sagen skal indbringes for. Videre foreslås det med § 273 a, stk. 2, i retsplejelov for Grønland, at den kredsret, som en sag er indbragt for, kan henvise sagen til behandling ved en anden kredsret, hvis det er mest hensigtsmæssigt, at sagen behandles der.

Den foreslåede bestemmelse vil fastslå, for hvilken kredsret i Grønland Rigsombudsmanden vil skulle indbringe en sag om faderskab og medmoderskab. Bestemmelsen vil med enkelte tilpasninger svare til § 456 c i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 273 b

Retsplejelov for Grønland indeholder ikke bestemmelser om, hvornår en faderskabssag anses for indbragt for retten. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Efter § 456 d i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, anses en sag om faderskab og medmoderskab for indbragt for retten, når retten har modtaget anmodning om det fra statsforvaltningen.

Det foreslås, at der som § 273 b i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter en sag anses for indbragt for kredsretten, når retten har modtaget den fra Rigsombudsmanden.

Den foreslåede bestemmelse vil fastslå, at sag om faderskab og medmoderskab anses for indbragt for kredsretten, når retten har modtaget den fra Rigsombudsmanden. Bestemmelsen vil med sproglige tilpasninger svare til § 456 d i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 274

Retsplejelov for Grønland indeholder ikke en bestemmelse om parterne i en faderskabssag. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Efter § 456 e, stk. 1, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, er parterne i en sag om faderskab og medmoderskab barnet eller dets dødsbo (nr. 1), den, der har født barnet, eller vedkommendes dødsbo (nr. 2), og den eller de personer eller dødsboer, som retten efter § 17 i børneloven skal inddrage (nr. 3).

Det følger af § 456 e, stk. 2, at hvis en part er umyndig, optræder værger på partens vegne i sagen. Parterne kan i øvrigt optræde på egen hånd uden hensyn til værgemål. Finder retten det påkrævet, at der for en part beskikkes en særlig værger efter §§ 47-49 i værgemålsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1122 af 28. maj 2021, kan denne beskikkes af retten.

I relation til § 456 e, stk. 1, bemærkes, at efter § 17 i børneloven inddrager retten i en sag om faderskab og medmoderskab de mænd og de kvinder, der er nævnt i § 9 i børneloven, og andre mænd eller kvinder, der efter det oplyste kan være henholdsvis far eller medmor til barnet. Efter § 9 er sagens parter barnet eller dets dødsbo, moren eller hendes dødsbo, en mand, der er registreret som far eller har anerkendt faderskabet, eller hans dødsbo, en mand, der efter morens oplysninger er eller kan være barnets far, eller hans dødsbo, en mand, der har ret til at få prøvet, om han er barnets far, eller hans dødsbo, en kvinde, der er registreret som medmor eller har anerkendt medmoderskabet, eller hendes dødsbo, og en kvinde, der har ret til at få prøvet, om hun er barnets medmor, eller hendes dødsbo.

I relation til § 456 e, stk. 2, bemærkes, at efter § 1 i værgemålsloven er børn og unge under 18 år som udgangspunkt umyndige, og at der efter lovens §§ 5 og 6 kan iværksættes værgemål for voksne. §§ 47-49 i værgemålsloven giver mulighed for at beskikke en særlig værger, hvis værger og den, der er under værgemål, kan have modstridende interesser, værger midlertidigt er forhindret i at varetage sit hverv, eller nogen på grund af fravær midlertidigt er forhindret i at varetage sine anliggender.

Det foreslås, at der som § 274, stk. 1, i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter sagens parter er barnet eller dets dødsbo (*nr. 1*), den, der har født barnet, eller vedkommendes dødsbo (*nr. 2*) og den eller de personer eller dødsboer, som retten efter § 17 i børneloven skal inddrage (*nr. 3*). Videre foreslås det, at der i bestemmelsen som *stk. 2* indsættes en bestemmelse, hvoraf det følger, at hvis en part er under 18 år, optræder værger på partens vegne i sagen. I øvrigt optræder parterne på egen hånd uden hensyn til umyndiggørelse og lavværgemål. Finder kredsretten det påkrævet, at der for en part beskikkes en særlig værger, jf. §§ 56 og 57 i myndighedsloven, kan denne beskikkes af retten.

Den foreslåede bestemmelse vil fastlægge, hvem der vil være parter i en retssag om faderskab og medmoderskab, og i hvilket omfang en umyndig eller umyndiggjort part under sagen vil kunne optræde på egen hånd. Bestemmelsen vil endvidere give kredsretten mulighed for at beskikke en særlig værger for en part.

I relation til den foreslåede bestemmelse i § 274, stk. 1, bemærkes, at med børnelovsanordningen vil §§ 9 og 17 i børneloven blive sat i kraft for Grønland uden indholdsmæssige ændringer.

I relation til den foreslåede bestemmelse i § 274, stk. 2, bemærkes, at værgemålsloven ikke er sat i kraft for Grønland. For Grønland findes reglerne om værgemål i myndighedsloven, som sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning nr. 306 af 14. maj 1993. Efter anordningens §§ 1 og 2 er den, der er under 18 år, umyndig, og den, der er fyldt 18 år, kan umyndiggøres. Efter anordningens kapitel 6 kan en voksen sættes under lavværgemål. Anordningen indeholder i §§ 56 og 57 bestemmelser om udpegning af en særlig værger ved interessekonflikt m.v., svarende til §§ 47-49 i værgemålsloven.

Den foreslåede bestemmelse i § 274 i retsplejelov for Grønland vil med enkelte tilpasninger svare til § 456 e i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 274 a

Kapitel 26 i retsplejelov for Grønland indeholder ikke en bestemmelse om orientering af parterne om, at en faderskabssag er blevet indbragt for retten.

Efter § 456 f, stk. 1, i den danske retsplejelov jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, gives meddelelse om indbringelse af en sag om faderskab og

medmoderskab for retten ved rettens foranstaltning til parterne. Inddrages en person under sagen som part, gives meddelelse ligeledes til den pågældende. Er en part død, gives meddelelsen efter bestemmelsens stk. 2 til dødsboet.

Det foreslås, at der som § 274 a, stk. 1, i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter meddelelse om sagens indbringelse for kredsretten gives ved rettens foranstaltning til parterne. Inddrages en person under sagen som part, gives meddelelse ligeledes til den pågældende. Videre foreslås det, at der i bestemmelsen som stk. 2 indsættes en bestemmelse, hvorefter meddelelsen gives til dødsboet, hvis en part er død.

Den foreslåede bestemmelse vil pålægge kredsretten at orientere parterne om, at en sag om faderskab og medmoderskab er blevet indbragt for retten. Bestemmelsen vil med sproglige tilpasninger svare til § 456 f i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 274 b

Retsplejelov for Grønland indeholder i § 275, stk. 2, en bestemmelse om beskikkelse af rettergangsfuldmægtige for sagens parter. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Efter § 456 g, 1. pkt., i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, kan retten beskikke en advokat for en part, hvis den pågældende har behov for det. Beskikkelse skal efter bestemmelsens 2. pkt. ske for en inddraget person, når der efter indkaldelse ved bekendtgørelse i Statstidende eller i tilfælde, hvor den opgivne forælder er død, ikke gives møde af den pågældende eller dødsboet.

Retsplejelov for Grønland indeholder i § 275, stk. 2, en bestemmelse svarende til § 456 g, 1. pkt., , men Retsplejelov for Grønland indeholder i kapitel 26 ikke en bestemmelse svarende til § 456 g, 2. pkt.

Det foreslås, at der som § 274 b, 1. pkt., i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter kredsretten kan beskikke en rettergangsfuldmægtig for en part, der har behov for det. Efter bestemmelsens 2. pkt. skal kredsretten beskikke en rettergangsfuldmægtig for en person, der er inddraget i sagen, når der efter indkaldelse ved offentlig bekendtgørelse, jf. § 137, stk. 1, eller i tilfælde, hvor den opgivne forælder er død, ikke gives møde af den pågældende eller dødsboet.

Den foreslåede bestemmelse vil for det første give retten mulighed for at beskikke en rettergangsfuldmægtig for en part, der har behov for det. For det andet vil bestemmelsen i visse situationer pålægge kredsretten at beskikke en rettergangsfuldmægtig for en part.

Det bemærkes, at efter retsplejelov for Grønland beskikkes der generelt ikke advokater, men rettergangsfuldmægtige for parter i retssager, og at efter lovens § 137 kan offentlig indkaldelse til et retsmøde ud over gennem Statstidende bl.a. også ske gennem Atuagagdiutit (AG/Grønlandsposten) og anden skreven presse.

Den foreslåede bestemmelse i § 274 b i retsplejelov for Grønland vil med ovennævnte tilpasninger svare til § 456 g i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 275

Retsplejelov for Grønland indeholder ikke en bestemmelse om oplysningen af faderskabssager. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1. Uanset dette påhviler det retten at søge faderskabssager oplyst.

Efter § 456 h, stk. 1, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, drager retten omsorg for sagens oplysning. Efter bestemmelsens stk. 2 træffer retten selv bestemmelse om afhøring af parter og vidner og om tilvejebringelse af udtalelser fra sagkyndige og andre bevismidler. Retten indkalder selv parter og vidner. Politiet yder efter bestemmelsens stk. 3 retten bistand til sagens oplysning, herunder ved eftersøgning af opgivne fader- eller medmodermuligheder. Efter bestemmelsens stk. 4 gælder lovens bestemmelser om virkningerne af en parts udeblivelse eller møde uden at rejse indsigelse ikke i sager om faderskab og medmoderskab.

Efter bestemmelsens stk. 5 kan indkaldelse af parterne til at overvære afhøring af vidner eller andre parter undlades, når retten finder parternes møde uden betydning for sagen. Der skal altid gives parterne meddelelse om tid og sted for det retsmøde, i hvilket en sådan afhøring skal foregå, dog med forbehold for bestemmelsens stk. 6. I meddelelsen angives, at vedkommende part ikke behøver at give møde, medmindre parten selv ønsker det. Efter bestemmelsens stk. 6 kan retten undlade at indkalde en part eller bestemme, at parten skal være udelukket fra at overvære et retsmøde helt eller delvis, såfremt hensynet til en anden part eller til sagens oplysning undtagelsesvis gør det påkrævet. Inden sagen afgøres, skal den pågældende gøres bekendt med de fremkomne oplysninger.

Efter bestemmelsens stk. 7 træffer retten bestemmelse om gennemførelse af retsgenetiske undersøgelser efter bestemmelsen i § 18 i børneloven. Bestemmelserne i retsplejelovens § 178 finder tilsvarende anvendelse. Det bemærkes, at efter § 18 i børneloven træffer retten bestemmelse om gennemførelse af retsgenetiske undersøgelser af sagens parter, hvis det kan have betydning for sagen. Videre bemærkes, at § 178 i den danske retsplejelov indeholder bestemmelser om reaktionsmulighederne over for vidner, der udebliver eller undlader at afgive forklaring, f.eks. bøde eller afhentning ved politiet.

Efter forarbejderne til § 456 h, stk. 6, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, er formålet med bestemmelsen at sikre, at der kan afgives forklaring også i tilfælde, hvor de rejste spørgsmål karakter efter en konkret vurdering må antages at indebære, at der ikke vil kunne opnås en tilstrækkelig og udtømmende forklaring, såfremt sagens øvrige parter eller en af dem skal overhøre forklaringen. Efter bemærkningerne er bestemmelsen navnlig relevant i tilfælde, hvor det er nødvendigt at opnå mere detaljerede forklaringer om parternes seksuelle forhold. Bestemmelsen forudsættes alene anvendt, hvor der er et klart behov for det, herunder således at eventuelt kun en enkelt af sagens parter udelukkes fra at overvære forklaringen. Det følger videre af forarbejderne, at bestemmelsen forudsættes anvendt til i nødvendigt omfang at sikre parterne anonymitet i sager, hvor barnet er bortadopteret, jf. herved også lovens § 456 m, stk. 4, om forbud mod i afgørelser m.v. at optage navne på eventuelle adoptanter m.v. Endelig fremhæves det i forarbejderne, at det følger af § 456 h, stk. 6, 2. pkt., at retten i tilfælde, hvor der er sket udelukkelse af en part efter bestemmelsens 1. pkt., skal gøre den eller de parter, der har været udelukket, bekendt med de fremkomne oplysninger. Der er således ikke hjemmel til at tilbageholde indholdet af de afgivne forklaringer for parterne. Der henvises til Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 90.

Lovens § 456 h understreger, at ved behandlingen af retssager om faderskab og medmoderskab gælder officialprincippet. Dette indebærer bl.a., at det påhviler retten at søge sagerne oplyst og at inddrage de mænd og kvinder, der efter det oplyste kan være forældre til barnet.

Det foreslås, at der som § 275, stk. 1, i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, der fastslår, at kredsretten drager omsorg for sagens oplysning.

Videre foreslås det, at der som bestemmelsens *stk. 2* indsættes en bestemmelse, hvorefter kredsretten selv træffer bestemmelse om afhøring af parter og vidner og om tilvejebringelse af udtalelser fra sagkyndige og andre bevismidler. Retten indkalder selv parter og vidner. Samtidigt foreslås det, at der i bestemmelsen som *stk. 3* indsættes en bestemmelse, hvorefter politiet yder kredsretten bistand til sagens oplysning, herunder ved eftersøgning af opgivne fader- eller medmodermuligheder.

Endvidere foreslås det, at der i bestemmelsen som *stk. 4* indsættes en bestemmelse, hvorefter lovens bestemmelser om virkningerne af en parts udeblivelse eller møde uden at rejse indsigelse ikke gælder i sager efter dette kapitel. Samtidig foreslås det, at der i bestemmelsen som *stk. 5* indsættes en bestemmelse, hvorefter indkaldelse af parterne til at overvære afhøring af vidner eller andre parter kan undlades, når kredsretten finder parternes møde uden betydning for sagen. Der skal altid gives parterne meddelelse om tid og sted for det retsmøde, i hvilket en sådan afhøring skal foregå, jf. dog *stk. 6*. I meddelelsen angives, at parten ikke behøver at give møde, medmindre parten selv ønsker det. I bestemmelsen foreslås som *stk. 6* indsat en bestemmelse, hvorefter kredsretten kan undlade at indkalde en part til et retsmøde eller bestemme, at en part skal være udelukket fra at overvære et retsmøde helt eller delvist, hvis hensynet til en anden part eller til sagens oplysning undtagelsesvis gør det påkrævet. Inden sagen afgøres, skal den pågældende gøres bekendt med de fremkomne oplysninger.

Endelig foreslås det, at der i bestemmelsen som *stk. 7* indsættes en bestemmelse, hvorefter kredsretten træffer bestemmelse om gennemførelse af retsgenetiske undersøgelser, jf. § 18 i børneloven. Bestemmelserne i § 150 finder tilsvarende anvendelse. Det bemærkes, at henvisningen til § 150 er til § 150 i retsplejelov for Grønland.

Den foreslåede bestemmelse vil i *stk. 1* fastslå, at ved behandlingen af retssager om faderskab og medmoderskab gælder officialprincippet, og at det derfor påhviler retten at søge sagerne oplyst. Dette uddybes i de foreslåede *stk. 2-7* i relation til afhøring af parter og vidner og tilvejebringelse af beviser, herunder med politiets bistand.

Det bemærkes, at med børnelovsanordningen vil § 18 i børneloven blive sat i kraft for Grønland uden indholdsmæssige ændringer, og at § 150 i retsplejelov for Grønland indeholder en bestemmelse om vidner, der svarer til § 178 i den danske retsplejelov.

Den foreslåede bestemmelse i § 275 i retsplejelov for Grønland vil med de nævnte tilpasninger svare til § 456 h i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 276

Retsplejelov for Grønland indeholder i § 276, *stk. 1*, en bestemmelse om parter og vidners pligt til at deltage i oplysningen af sagen. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Efter § 456 i, *stk. 1*, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, har den, der har født barnet, pligt til at møde i retten og afgive forklaring om, hvem der er eller kan være barnets far eller medmor, jf. § 16 i børneloven. Reglerne i § 171, *stk. 2*, nr. 1, og §§ 177-180 i den danske retsplejelov finder tilsvarende anvendelse.

Tilsvarende har den eller de personer, som i medfør af § 456 e, *stk. 1*, nr. 3, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, er parter i sagen, efter lovens § 456 i, *stk. 2*, pligt til at møde i retten og dér afgive forklaring om, hvorvidt de har haft seksuelt forhold til den, der har født barnet, i den periode, hvor vedkommende blev gravid, eller om de i medfør af §§ 27, 27 a eller 27 b i børneloven har samtykket til den assisterede reproduktion eller inseminationen. Reglerne i § 171, *stk. 2*, nr. 1, og §§ 177-180 i den danske retsplejelov finder tilsvarende anvendelse.

Efter lovens § 456 i, *stk. 3*, kan der tillægges en part rejsegodtgørelse efter reglerne i lovens § 188.

§ 171, *stk. 2*, nr. 1, og §§ 177-180 i den danske retsplejelov indeholder regler om vidner, herunder om vidnepligt og reaktionsmulighederne over for vidner, der udebliver, f.eks. bøde og afhentning ved politiet.

Efter § 16 i børneloven har moren pligt til at møde i retten og afgive forklaring om, hvem der er eller kan være barnets far, og om hun er blevet behandlet med assisteret reproduktion, eller om hun er blevet insemineret, hvis barnet kan være blevet til ved denne behandling eller insemination, og i givet fald hvem der har samtykket til behandlingen eller inseminationen. Efter bestemmelsen finder lovens § 8, stk. 2-4, der indeholder undtagelser fra morens oplysningspligt, tilsvarende anvendelse. Efter lovens § 16 stk. 2, gælder oplysningspligten ikke ved anerkendelse af faderskab eller medmoderskab. Videre følger det af bestemmelsens stk. 3, at hvis faderskab er registreret i forbindelse med registreringen af barnets fødsel, eller faderskab efter barnets fødsel er anerkendt efter lovens § 14, stk. 1, gælder oplysningspligten kun, hvis det fastslås eller må anses for væsentligt bestyrket, at den mand, der er registreret som barnets far, eller som har anerkendt faderskabet, ikke er barnets far, dog med forbehold for lovens § 8, stk. 4. Det følger af denne bestemmelse, at hvis moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion, eller hun er blevet insemineret, og faderskab eller medmoderskab er registreret i forbindelse med registreringen af fødslen eller er anerkendt efter fødslen efter lovens § 14, stk. 1, gælder oplysningspligten kun, hvis det må anses for væsentligt bestyrket, at barnet ikke er blevet til ved denne behandling eller insemination.

Endvidere følger det af § 16 i børneloven, at også lovens § 8, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse. Det følger af denne bestemmelse, at hvis en mor ikke giver oplysninger om, hvem der kan være far eller medmor til barnet, skal hun vejledes om, hvilken betydning dette vil kunne få for hende og barnet.

§§ 27, 27 a eller 27 b i børneloven indeholder regler om etablering af faderskab og medmoderskab på grundlag af assisteret reproduktion, der er foretaget med deltagelse af en sundhedsperson, eller insemination, der er foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson.

Efter § 188 i den danske retsplejelov kan domstolsstyrelsen fastsætte regler om godtgørelse til vidner.

I bemærkningerne til § 456 i i den danske retsplejelov, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 90-91, understreges det, at henvisningen til § 16 i børneloven bl.a. indebærer, at moren som udgangspunkt er fritaget for oplysningspligt, hvis der er rejst faderskabssag efter, at faderskabet er blevet registreret i forbindelse med registreringen af barnets fødsel, eller faderskabet efter barnets fødsel er anerkendt. Fritagelsen er imidlertid betinget. Fastslås det under sagen, eller må det anses for væsentligt bestyrket, at den mand, der er registreret som far eller har anerkendt faderskabet, ikke er barnets far, har moren oplysningspligt. Nægter moren at oplyse, hvem der er eller kan være barnets far, skal retten vejlede hende om, hvilken betydning dette vil kunne have for hende og hendes barn. Hvis moren fortsat nægter at opfylde sin oplysningspligt, kan retten anvende vidnetvangsmidlerne i § 178 i den danske retsplejelov. Henvisningen til § 171, stk. 2, nr. 1, i den danske retsplejelov indebærer, at parterne ikke skal afgive forklaring, hvis de dermed udsætter sig for straf eller tab af velfærd. Tvangsmæssig afgivelse af forklaring under sådanne omstændigheder må antages at være i strid med artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om retten til en retfærdig rettergang. Bestemmelsen i § 178 vil f.eks. kunne finde anvendelse, hvor barnet er undfanget ved incest, jf. 210 i straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1851 af 20. september 2021, eller hvor moren har haft samleje med en dreng under 15 år, jf. § 222 i straffeloven.

Det foreslås, at der som § 276, stk. 1, i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter den, der har født barnet, har pligt til at møde i kredsretten og afgive forklaring om, hvem der er eller kan være barnets far eller medmor, jf. § 16 i børneloven. Reglerne i § 144, stk. 2, nr. 1, og §§ 150-152 finder tilsvarende anvendelse.

Henvisningen til § 144, stk. 2, nr. 1, og §§ 150-152 er til retsplejelov for Grønland.

Med bestemmelsens stk. 2 foreslås det, at den eller de personer, som efter den foreslåede bestemmelse i § 274, stk. 1, nr. 3, i retsplejelov for Grønland er parter i sagen, har pligt til at møde i kredsretten og afgive forklaring om, hvorvidt de har haft seksuelt forhold til den, der har født barnet, i den periode, hvor vedkommende blev gravid, eller om de i medfør af §§ 27, 27 a eller 27 b i børneloven har samtykket til behandling med assisteret reproduktion eller lignende behandling eller til insemination. Efter bestemmelsen finder reglerne i § 144, stk. 2, nr. 1, og §§ 150-152 i retsplejelov for Grønland tilsvarende anvendelse.

Endelig foreslås det med § 276, stk. 3, i retsplejelov for Grønland, at der kan tillægges en part rejsegodtgørelse efter reglerne i lovens § 160.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at parter og vidner i sager om faderskab og medmoderskab som udgangspunkt vil have pligt til at møde i kredsretten og afgive de oplysninger, der har eller kan have betydning for fastlæggelsen af faderskab eller medmoderskab, og at lovens generelle vidneregler vil finde anvendelse i sager om faderskab og medmoderskab. Endvidere vil bestemmelsen give kredsretten mulighed for at tillægge en part rejsegodtgørelse efter de generelle regler om godtgørelser til vidner.

Det bemærkes, at med børnelovsanordningen vil §§ 8, 16, 27, 27 a og 27 b i børneloven blive sat i kraft for Grønland uden indholdsmæssige ændringer. Videre bemærkes, at retsplejelov for Grønland i § 144, stk. 2, nr. 1, og §§ 150-152 indeholder generelle bestemmelser om vidner, der svarer til § 171, stk. 2, nr. 1, og §§ 177-180 i den danske retsplejelov, at retsplejelov for Grønland i § 160 indeholder en generel bestemmelse om vidnegodtgørelse, der svarer til § 188 i den danske retsplejelov, og at kriminallov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 1045 af 7. september 2017, i §§ 74 og 79 indeholder bestemmelser, der svarer til §§ 210 og 222 i straffeloven.

Den foreslåede bestemmelse i § 276 i retsplejelov for Grønland vil med de nævnte tilpasninger svare til § 456 i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 277

Retsplejelov for Grønland indeholder i § 274 en bestemmelse om anerkendelse af faderskab. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Efter § 456 j i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, fremlægges anerkendelser af faderskab og medmoderskab for retten til retsbogen.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 91, at bestemmelsen er en følge af forslaget om, at anerkendelse af faderskab altid skal ske på en godkendt blanket, jf. § 33, stk. 2, i børneloven. Der kan således ikke ske mundtlig anerkendelse til retsbogen, men den underskrevne faderskabsblanket skal fremlægges til retsbogen.

Efter § 33, stk. 2, i børneloven skulle blanketter til brug for anerkendelse af faderskab og medmoderskab være godkendt af Ankestyrelsen.

Det foreslås, at der som § 277 i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter anerkendelser for kredsretten fremlægges til retsbogen.

Den foreslåede bestemmelse vil fastlægge proceduren for anerkendelse af faderskab og medmoderskab for kredsretten. Det bemærkes, at med børnelovsanordningen vil § 33, stk. 2, i børneloven blive sat i kraft for Grønland uden indholdsmæssige ændringer, dog således at blanket om anerkendelse af faderskab og medmoderskab vil skulle godkendes af social- og ældreministeren.

Den foreslåede bestemmelse i § 277 i retsplejelov for Grønland vil med sproglige tilpasninger svare til § 456 j i den danske retsplejelov, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 278

Retsplejelov for Grønland indeholder i kapitel 26 ikke bestemmelser om betydningen af parterne påstande om anbringelser, om fritagelse for at være part i en faderskabssag og om hvornår en faderskabssag kan hæves. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Efter § 456 k, stk. 1, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, træffer retten afgørelse om faderskab og medmoderskab uden hensyn til parternes påstande og anbringender. Efter bestemmelsens stk. 2 kan kun retten træffe bestemmelse om, at en person ikke længere skal være inddraget som part i sagen. Det følger af bestemmelsens stk. 3, at en sag om faderskab og medmoderskab hæves, når faderskabet eller medmoderskabet er anerkendt efter § 19 i børneloven, når ingen af de personer, der i medfør af § 456 e, stk. 1, nr. 3, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, er parter i sagen, bliver dømt som far eller medmor, når barnet er afgået ved døden, medmindre § 7, stk. 2, i børneloven finder anvendelse, eller når ingen fader- eller medmodermuligheder er oplyst, kan identificeres eller findes.

Efter § 19 i børneloven kan faderskab og medmoderskab anerkendes over for retten efter bestemmelsen i lovens § 14, der giver en mand og en kvinde mulighed for at anerkende faderskab eller medmoderskab til et barn. Det følger af lovens § 7, stk. 1, at når faderskab eller medmoderskab ikke er registreret i forbindelse med fødslen, og der ikke er rejst sag af andre, rejser det offentlige sag, medmindre bestemmelsens stk. 2 finder anvendelse. Det følger af denne bestemmelse, at når barnet er død, skal faderskab eller medmoderskab kun søges fastslået, hvis moren eller nogen, som har retlig interesse i det, anmoder om det.

Med hensyn til § 456 e, stk. 1, nr. 3, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, henvises til bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 273 i retsplejelov for Grønland.

Efter bemærkningerne til § 456 k i den danske retsplejelov indebærer bestemmelsens stk. 2, at en part ikke selv kan udtræde af en faderskabssag. Må det efter retsgenetiske undersøgelser eller af anden grund anses for utvivlsomt, at en part ikke er far til barnet, kan retten bestemme, at han skal udtræde af sagen. Afgørelse herom kan om nødvendigt træffes ved deldom efter princippet i § 253, stk. 2, i den danske retsplejelov. Der henvises til Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 91.

Det foreslås, at der som § 278, stk. 1, i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter kredsretten træffer afgørelse uden hensyn til parternes påstande og anbringender. Videre foreslås det med bestemmelsens stk. 2, at kun kredsretten kan træffe bestemmelse om, at en person ikke længere skal være inddraget som part i sagen.

Endelig foreslås det med bestemmelsens stk. 3, at kredsretten hæver sagen i fire situationer. Den første situation er, at faderskabet eller medmoderskabet er anerkendt efter § 19 i børneloven. Den anden situation er, at ingen af de personer, der efter § 274, stk. 1, nr. 3, er parter i sagen, bliver dømt som far eller medmor. Den tredje situation er, at barnet er afgået ved døden, medmindre § 7, stk. 2, i børneloven finder anvendelse. Den fjerde situation er, at ingen fader- eller medmodermuligheder er oplyst, kan identificeres eller findes.

Den foreslåede bestemmelse vil med stk. 1 fastslå, at kredsretten ved afgørelser om faderskab og medmoderskab ikke vil skulle tage hensyn til parternes påstande og anbringender. Samtidig vil bestemmelsens stk. 2 fastslå, at kun kredsretten vil kunne træffe bestemmelse om, at en person ikke længere skal være inddraget som part i sagen. De foreslåede bestemmelser i stk. 1 og 2 vil udbygge den foreslåede bestemmelse i § 275 i retsplejelov for Grønland, navnlig bestemmelsens stk. 1 hvorefter det vil være kredsretten, der vil skulle drage omsorg for sagens oplysning. Endelig vil den foreslåede bestemmelse i § 278, stk. 3, fastlægge, hvornår kredsretten vil skulle hæve en sag om faderskab og medmoderskab.

Det bemærkes, at med børnelovsanordningen vil §§ 7, 14 og 19 i børneloven blive sat i kraft for Grønland uden indholdsmæssige ændringer. Videre bemærkes, at retsplejelov for Grønland i § 191, stk. 2, indeholder en bestemmelse om deldomme, der svarer til § 253, stk. 2, i den danske retsplejelov.

Den foreslåede bestemmelse i § 278 i retsplejelov for Grønland vil med sproglige tilpasninger svare til § 456 k i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 278 a

Retsplejelov for Grønland indeholder ikke bestemmelser om afholdelse af udgifterne ved bevisførelse i faderskabsager. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Efter § 456 l, 1. pkt., i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, afholdes udgifter ved bevisførelse i henhold til lovens § 456 h af statskassen. Retten kan efter bestemmelsens 2. pkt. pålægge en part at erstatte disse udgifter helt eller delvis, såfremt det i øvrigt pålægges parten at betale sagsomkostninger. Efter lovens § 456 h er det retten, der drager omsorg for sagens oplysning, herunder i relation til afhøring af parter og vidner og tilvejebringelse af udtalelser fra sagkyndige og andre bevismidler.

I relation til § 456 l, 2. pkt., bemærkes, at efter lovens § 312, stk. 7, skal ingen part i en sag om faderskab og medmoderskab betale sagsomkostninger til nogen anden part. Retten kan dog pålægge en part at betale sagsomkostninger, hvis særlige grunde taler for det.

Med hensyn til lovens § 456 h henvises til den foreslåede bestemmelse i § 275 i retsplejelov for Grønland.

Det foreslås, at der som *§ 278 a, 1. pkt.*, i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter udgifter ved bevisførelse i henhold til § 275 afholdes af statskassen. Det foreslås videre med bestemmelsens *2. pkt.*, at kredsretten kan pålægge en part at erstatte disse udgifter helt eller delvis, hvis særlige grunde taler for det.

Den foreslåede bestemmelse i § 278 a vil med 1. pkt. fastslå, at det som udgangspunkt er statskassen, der vil skulle afholde udgifterne ved kredsrettens behandling af sager om faderskab og medmoderskab, men efter bestemmelsens 2. pkt. vil kredsretten kunne pålægge en part at erstatte disse udgifter helt eller delvis, hvis særlige grunde taler for det.

Den foreslåede bestemmelse i § 278 a, 1. pkt., vil med sproglige tilpasninger svare til § 456 l, 1. pkt., i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom. Det bemærkes, at det foreslås, at der i retsplejelov for Grønland som § 275 indsættes en bestemmelse svarende til § 456 h i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022.

Den foreslåede bestemmelse i § 278 a, 2. pkt., vil sigte mod – med sproglige tilpasninger – at svare til § 456 l, 2. pkt., i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelser nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, sammenholdt med § 312, stk. 7, i samme lov. Da retsplejelov for Grønland ikke indeholder en bestemmelse svarende til § 312, stk. 7, foreslås det, at det fremgår af § 278 a, 2. pkt., at kredsretten vil kunne pålægge en part at erstatte udgifterne ved bevisførelsen, jf. § 275, hvis særlige grunde taler for det. Udtrykket "særlige grunde" vil skulle forstås og fortolkes på samme måde som i § 317, stk. 7, med tilhørende praksis.

Til § 278 b

§ 277 i retsplejelov for Grønland indeholder en bestemmelse om, at retsmøder i faderskabsager skal afholdes for lukkede døre, men lovens kapitel 26 indeholder ikke forbud mod offentlig gengivelse af domme, herunder om idømmelse af foranstaltninger efter kriminalloven for overtrædelse af forbuddet, og kapitel 26 indeholder heller ikke forbud mod videregivelse af navne på eventuelle adoptanter. Der henvises til de

almindelige bemærkninger, pkt. 2.1. Det bemærkes dog, at det også i Grønland er et generelt princip at værne om anonymitet ved fremmedadoptioner.

Efter § 456 m, stk. 1, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, foregår retsmøderne i sager om faderskab og medmoderskab for lukkede døre. Efter ønske fra den, der har født barnet, kan en medarbejder fra kommunen give møde med den pågældende. Efter bestemmelsens stk. 2 må der ved offentlig gengivelse af domme ikke ske offentliggørelse af navn, stilling eller bopæl for nogen af de i dommen nævnte personer eller på anden måde offentliggørelse af de pågældendes identitet. Overtrædelse af forbuddet straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel i indtil 6 måneder. Det følger af bestemmelsens stk. 3, at ved forkyndelse af meddelelse om sagens anlæg og tilsigelser i henhold til lovens § 159 samt af domme optages navnet på den, der har født barnet, og navnet på barnet kun i bekendtgørelsen i Statstidende, såfremt retten i særlige tilfælde træffer bestemmelse herom. Er barnet bortadopteret, og kender forældrene ikke adoptanternes navn, følger det af lovens § 456 m, stk. 4, at adoptanternes, parternes og vidners navne ikke må optages i udskrifter af retsbogen eller rettens afgørelser.

Efter bemærkningerne til § 456 m, stk. 4, i den danske retsplejelov har bestemmelsen til formål at sikre parterne anonymitet, når barnet er bortadopteret. I disse tilfælde må barnets oprindelige forældre ikke få oplyst, hvem der har adopteret barnet, og adoptanterne må ikke få oplyst, hvem der er barnets oprindelige forældre. Adoptanternes, parternes og eventuelle vidners navne må derfor ikke optages i udskrifter af retsbogen eller i rettens afgørelser. I disse tilfælde må retten i øvrigt tilrettelægge sagens behandling således, at anonymiteten bevares. Retten må således bl.a. sikre, at parternes navne ikke optræder i de dokumenter, som fremlægges i retten, herunder i erklæringer om retsgenetiske undersøgelser. Anonymiteten kan herudover bl.a. sikres ved, at der beskikkes en advokat for parterne efter lovens § 456 g. Endvidere kan adoptanterne efter lovens § 456 h, stk. 6, udelukkes fra at overvære morens og den eller de mulige fædres forklaringer, ligesom moren og den eller de mulige fædre kan udelukkes, hvis barnet eller adoptanterne undtagelsesvis skal afgive forklaring. Der henvises til Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 91.

Det bemærkes, at ovenstående alene gælder, når adoptionen er anonym, dvs. at der er tale om en såkaldt fremmedadoption efter § 4 a, stk. 1, i adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 7. august 2019, og ikke en familieadoption efter bestemmelsens stk. 2.

Efter § 159 i den danske retsplejelov kan forkyndelse foretages i Statstidende, navnlig såfremt den pågældendes bopæl eller opholdssted eller hans arbejdssted her i landet ikke kan oplyses.

Det foreslås, at der som § 278 b, stk. 1, 1. pkt., i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter retsmøderne foregår for lukkede døre. Med bestemmelsens 2. pkt. kan en medarbejder fra kommunen efter ønske fra den, der har født barnet, give møde med den pågældende. Med stk. 2 i den foreslåede bestemmelse foreslås det, at der ved offentlig gengivelse af domme ikke må ske offentliggørelse af navn, stilling eller bopæl for nogen af de i dommen nævnte personer eller på anden måde offentliggørelse af de pågældendes identitet. Den, der overtræder dette forbud, idømmes foranstaltninger efter kriminalloven. Det følger af stk. 3 i den foreslåede bestemmelse, at ved forkyndelse af meddelelse om indbringelse af sagen for kredsretten, af tilsigelser efter § 137 og af domme må navnet på den, der har født barnet, og navnet på barnet kun optages i den offentlige bekendtgørelse efter § 137, stk. 1, såfremt kredsretten i særlige tilfælde træffer bestemmelse herom. Er barnet bortadopteret, og kender forældrene ikke adoptanternes navn, må adoptanternes, parternes og vidners navne efter stk. 4 i den foreslåede bestemmelse ikke optages i udskrifter af retsbogen eller rettens afgørelser.

Den foreslåede bestemmelse i § 278 b, stk. 1, 1. pkt., vil afløse den tilsvarende bestemmelse i § 277 i retsplejelov for Grønland. Med den foreslåede bestemmelse i 2. pkt. vil der blive indført en undtagelse fra det foreslåede 1. pkt., idet en medarbejder fra kommunen vil kunne deltage i retsmøder sammen med den, der har født barnet. Det bemærkes, at bestemmelsen ikke vil pålægge en kommune pligt til at lade en medarbejder deltage i et retsmøde.

Med den foreslåede bestemmelse i § 278 b, stk. 2, vil det blive forbudt at offentliggøre personoplysninger ved offentlig gengivelse af domme om faderskab og medmoderskab, og overtrædelse af forbuddet vil være strafbelagt. Samtidig vil den foreslåede bestemmelse i stk. 3 betyde, at kredsretten ikke må offentliggøre navnet på den, der har født barnet, og navnet på barnet i forbindelse med forkyndelse af meddelelse om indbringelse af sagen for kredsretten, tilsigelser efter § 137 og af domme. Den foreslåede bestemmelse i § 278 b, stk. 4, vil overordnet set lovfæste det gældende værn om anonymitet ved fremmedadoptioner.

Det bemærkes, at § 137 i retsplejelov for Grønland indeholder en bestemmelse svarende til § 159 i den danske retsplejelov, idet dog forkyndelse efter § 137 ud over gennem Statstidende bl.a. også ske gennem Atuagagdlitit (AG/Grønlandsposten) og anden skreven presse. Endvidere bemærkes, at med de foreslåede bestemmelser i §§ 274 b og 275 i retsplejelov for Grønland foreslås der indsat bestemmelser i loven, der svarer til §§ 456 g og 456 h i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022. Endelig bemærkes, at § 4 a i adoptionsloven er sat i kraft for Grønland, jf. § 5 i anordning nr. 410 af 21. april 2010.

Den foreslåede bestemmelse i § 278 b vil med ovennævnte tilpasninger svare til § 456 m i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 278 c

Retsplejelov for Grønland indeholder ikke bestemmelser om orientering af andre myndigheder, når der træffes afgørelse om faderskab. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.

Det følger af § 456 n, stk. 1, i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, at når faderskabet eller medmoderskabet er fastslået, eller sagen er hævet, sender retten snarest muligt meddelelse til statsforvaltningen. Meddelelsen skal være ledsaget af kopi af den til retsbogen fremlagte anerkendelse eller en kopi af dommen, en kopi af retsbogen og kopi af de i sagen fremlagte personlige attester. Efter bestemmelsens stk. 2 er det retten, der sørger for dommens forkyndelse.

Det foreslås, at der som *§ 278 c, stk. 1*, i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvoraf det fremgår, at når faderskabet eller medmoderskabet er fastslået, eller sagen er hævet, sender kredsretten snarest muligt meddelelse til Rigsombudsmanden. Meddelelsen skal være ledsaget af kopi af den til retsbogen fremlagte anerkendelse eller en kopi af dommen, en kopi af retsbogen og kopi af de i sagen fremlagte personlige attester. Efter bestemmelsens *stk. 2* sørger kredsretten for dommens forkyndelse.

Den foreslåede bestemmelse vil regulere kredsretternes behandling af sager om faderskab og medmoderskab, når faderskabet eller medmoderskabet er fastslået, eller sagen er hævet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 278, stk. 3, i retsplejelov for Grønland. I disse situationer vil kredsretten skulle orientere Rigsombudsmanden og sørge for, at dommen forkyndes for parterne. Forkyndelsen vil skulle ske efter reglerne i kapitel 11 i retsplejelov for Grønland.

Den foreslåede bestemmelse vil med sproglige tilpasninger svare til § 456 n i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til § 279

Retsplejelov for Grønland indeholder i kapitel 26 ikke bestemmelser om anke af faderskabsdomme og heller ikke om Grønlands Landsrets behandling af sådanne ankesager. Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1. Efter lovens § 497 sker anke generelt ved indlevering af en ankestævning med en genpart til Grønlands Landsret inden ankefristens udløb.

Efter § 456 o, stk. 1, 1. pkt., i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, sker anke ved meddelelse til byretten. Meddelelse kan efter bestemmelsens 2. pkt. ske mundtligt til retsbogen. Efter bestemmelsens 3. pkt. sender retten meddelelsen eller i de i 2. pkt. nævnte tilfælde en kopi af retsbogen og sagens akter til landsretten. Efter bestemmelsens stk. 2 og 3 finder reglerne i lovens kapitel 42 a med de fornødne lempelser anvendelse under anke, og uanset ankefrister kan landsretten under anken inddrage enhver, der for byretten har været inddraget som part. Opstår der spørgsmål om inddragelse af andre personer, kan sagen hjemvises til fornyet behandling ved byretten.

Det foreslås, at der som § 279, stk. 1, 1. pkt., i retsplejelov for Grønland indsættes en bestemmelse, hvorefter anke sker ved meddelelse til kredsretten. Efter den foreslåede bestemmelse i 2. pkt. kan meddelelsen ske mundtligt til retsbogen, og efter bestemmelsens 3. pkt. sender kredsretten meddelelsen eller i de i 2. pkt. nævnte tilfælde en kopi af retsbogen og sagens akter til Grønlands Landsret. Med bestemmelsens stk. 2 foreslås det, at reglerne i dette kapitel med de fornødne lempelser finder anvendelse under anke. Videre foreslås det med bestemmelsens stk. 3, at uanset ankefrister kan Grønlands Landsret under anken inddrage enhver, der for kredsretten har været inddraget i sagen som part. Opstår der spørgsmål om inddragelse af andre personer, kan sagen hjemvises til fornyet behandling ved kredsretten.

Den foreslåede bestemmelse vil regulere proceduren for indgivelse af anke over en dom om faderskab og medmoderskab. Endvidere vil bestemmelsen betyde, at Grønlands Landsret ved behandlingen af en anke af en dom om faderskab og medmoderskab i udgangspunktet vil skulle anvende de foreslåede bestemmelser i kapitel 26 i retsplejelov for Grønland. Endelig vil bestemmelsen betyde, at landsretten under behandlingen af en anke vil kunne inddrage enhver, der var inddraget som part under kredsrettens behandling af sagen, og at landsretten vil kunne hjemvise sagen til fornyet behandling ved kredsretten, hvis der opstår spørgsmål om at inddrage personer i sagen, som ikke var inddraget under kredsrettens behandling af sagen.

Den foreslåede bestemmelse vil med sproglige tilpasninger svare til § 456 o i den danske retsplejelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018, som ændret ved lov nr. 227 af 15. februar 2022, og den vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med forarbejderne til denne bestemmelse og med den retspraksis, der findes herom.

Til nr. 4 og 5

Efter § 283, stk. 1, i retsplejelov for Grønland afgøres det efter § 448 c i den danske retsplejelov, om en sag om ægteskab kan anlægges her i riget (Danmark og Grønland). Efter § 283, stk. 2, i retsplejelov for Grønland afgøres det efter § 448 f i den danske retsplejelov, om en sag om forældremyndighed, barnets bopæl, samvær, anden kontakt eller tilladelse til udlandsrejse kan anlægges her i riget (Danmark og Grønland). Der henvises til §§ 448 c og 448 f som de var affattet i den tidligere udgave af retsplejeloven for Danmark, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 14. november 2018.

Det foreslås, at henvisningen i § 283, stk. 1, i retsplejelov for Grønland til § 448 c i den danske retsplejelov ændres sådan, at der i stedet henvises til § 448 f i den danske retsplejelov. Samtidig foreslås det, at henvisningen i § 283, stk. 2, i retsplejelov for Grønland til § 448 f i den danske retsplejelov ændres sådan, at der i stedet henvises til § 448 g i den danske retsplejelov.

Forslaget er en konsekvens af, at §§ 448 c og 448 f i den danske retsplejelov blev ophævet ved § 15, nr. 15, i lov nr. 1711 af 27. december 2018 om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skærpet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven), og at de to bestemmelser samtidigt uden indholdsmæssige ændringer blev videreført som henholdsvis § 448 f og § 448 g i den danske retsplejelov.

Til nr. 6

Efter § 708 i retsplejeloven for Grønland svares der for borgerlige domssager i 1. instans en afgift på 500 kr. Det følger af lovens § 716, nr. 4, at sager om faderskab er afgiftsfrie.

Det foreslås, at i § 716, nr. 4, i retsplejelov for Grønland indsættes "og medmoderskab" efter "faderskab".

Forslaget vil betyde, at bestemmelsen også vil omfatte sager om medmoderskab.

Forslaget er en følge af, at domstolene i Grønland med børnelovsanordningen også vil skulle behandle sager om medmoderskab.

Til § 5

Det foreslås med *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den [dato]. Anordningerne om ikraftsættelse for Grønland af børneloven og børnebidragsloven vil blive sat i kraft på samme tidspunkt.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* vil bl.a. betyde, at de gældende bestemmelser om faderskab, børnebidrag og arv i børneloven for Grønland ikke længere vil finde anvendelse for børn, der er født før lovens ikrafttræden, og at de foreslåede ændringer af retsplejelov for Grønland også vil finde anvendelse for verserende faderskabs- og bidragssager.

Dette vil være ubetænkeligt i forhold til de foreslåede ophævelser og ændringer af bestemmelserne om børnebidrag, da børnebidragsloven, som den foreslås sat i kraft for Grønland, ikke vil indeholde grundlæggende ændringer af den gældende retstilstand, jf. dog den foreslåede overgangsbestemmelse i *stk. 5*, der beskrives nedenfor.

Derimod vil der være behov for overgangsbestemmelser i relation til reglerne om faderskab, børnebidrag og børns arveretlige stilling, jf. de foreslåede overgangsbestemmelser i *stk. 2-4* og *6*.

Det følger af den foreslåede overgangsbestemmelse i *stk. 2*, at de gældende bestemmelser om faderskab i kapitel 1 i børneloven for Grønland og i kapitel 26 i retsplejelov for Grønland uanset lovforslagets §§ 1 og 4 fortsat vil finde anvendelse for børn, der er født før lovens ikrafttræden, jf. dog *stk. 3* der beskrives nedenfor. Den foreslåede overgangsbestemmelse, der er i overensstemmelse med overgangsbestemmelserne, da børneloven trådte i kraft for Danmark, vil betyde, at når et barn er født før lovens ikrafttræden, vil de hidtil gældende regler om faderskab og behandlingen af faderskabssager i børneloven for Grønland og retsplejelov for Grønland fortsat finde anvendelse. Dette vil gælde både for verserende faderskabssager og ved genoptagelse af sager om faderskab fastslået før ikrafttrædelsestidspunktet.

Det følger videre af den foreslåede overgangsbestemmelse i *stk. 2*, at § 23 a i børneloven for Grønland uanset lovforslagets § 1 fortsat vil finde anvendelse for børn, der er født før lovens ikrafttræden. Efter § 23 a i børneloven for Grønland har et barn, der er født uden for ægteskab i Vestgrønland før den 1. juni 1963 eller i Nord- eller Østgrønland før den 1. juli 1974, mulighed for at anlægge sag om faderskab, selvom de efter den oprindelige overgangsbestemmelse i lovens § 26 havde været afskåret fra at få deres faderskab fastslået. Den foreslåede overgangsbestemmelse vil i forhold til § 23 a i børneloven for Grønland betyde, at de omhandlede børn, kaldet "juridisk faderløse", fortsat vil kunne anlægge faderskabssag, og at sådanne sager vil skulle behandles efter de hidtil gældende regler om faderskab og behandlingen af faderskabssager i børneloven for Grønland og retsplejelov for Grønland.

Det følger af den foreslåede overgangsbestemmelse i *stk. 3*, at kapitel 1 i børneloven for Grønland uanset den foreslåede overgangsbestemmelse i *stk. 2* ikke finder anvendelse, når en sag om faderskab til et barn, der er født før lovens ikrafttræden, efter lovens ikrafttræden søges genoptaget efter § 22 i børnelovsanordningen. § 22 i børneloven drejer sig om genoptagelse af en sag om fastslåelse af faderskab, når alle parter er enige herom. Med børnelovsanordningen vil § 22 i børneloven blive sat i kraft for Grønland uden indholdsmæssige ændringer. Den foreslåede overgangsbestemmelse vil betyde, at hvis en

faderskabssag søges genoptaget efter § 22 i børnelovsordeningen, vil sagen skulle behandles efter anordningen og kapitel 26 i retsplejelov for Grønland, jf. lovforslagets § 4, nr. 3.

Efter den foreslåede overgangsbestemmelse i *stk. 4* finder §§ 21 og 22 i børneloven for Grønland om børns arveretlige retsstilling fortsat anvendelse, når dødsfaldet er sket før lovens ikrafttræden. § 21, stk. 2, og § 22, stk. 2, i børneloven for Grønland finder dog kun anvendelse, hvis der inden lovens ikrafttræden er truffet afgørelse om uskiftet bo. Den foreslåede overgangsbestemmelse vil betyde, at de omhandlede børns arveretlige stilling ikke ændres, selvom børneloven for Grønland ophæves. Om §§ 21 og 22 henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.1.3.

Det følger af den foreslåede overgangsbestemmelse i *stk. 5*, at reglerne om børnebidrag i kapitel 2 og 3 i børneloven for Grønland og i §§ 42 og 45 ægteskabsanordningen uanset lovforslagets §§ 1 og 2 finder anvendelse for ansøgninger om fastsættelse eller ændring af børnebidrag, der er indgivet før lovens ikrafttræden. Den foreslåede overgangsbestemmelse vil betyde, at ansøgninger om børnebidrag, der er under behandling ved lovens ikrafttræden, vil skulle færdigbehandles efter de hidtil gældende regler.

Endelig følger det af den foreslåede overgangsbestemmelse i *stk. 6*, at kapitel 2 og 3 i børneloven for Grønland uanset lovforslagets § 1 endvidere finder anvendelse for sager om børnebidrag, hvor en mand er anset som bidragspligtig efter den tidligere bestemmelse i § 6, stk. 2, i lov for Grønland om børns retsstilling, og hvor ansøgning om ændring af børnebidrag indgives efter lovens ikrafttræden, og at sådanne ansøgninger behandles af Rigsombudsmanden i Grønland. Den foreslåede overgangsbestemmelse vil betyde, at når en mand er anset som bidragspligtig efter § 6, stk. 2, i børneloven for Grønland, vil en sag om børnebidrag ligeledes skulle behandles efter de hidtil gældende regler, dog således at sagerne behandles af Rigsombudsmanden. Om bidragspligt efter § 6, stk. 2, i børneloven for Grønland henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.1.2.

Til § 6

Det foreslås, at den ved lovforslagets § 3 foreslåede ændring af forældreansvarsloven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

I forhold til Grønland skyldes det, at der er tale om en anordningshjemmel, der alene skal udnyttes i Danmark med henblik på at sætte nogle bestemmelser i forældreansvarsloven i kraft for Grønland. I forhold til Færøerne skyldes det, at de færøske myndigheder har overtaget sagsområdet person-, familie- og arveret, herunder forældreansvarslovgivningen.